

handleiding en protocol

handleiding en protocol voor afname,
scoring en gebruik van de
MATE-Uitkomsten 2.1

---

gerard schippers
theo broekman

handleiding en protocol

handleiding en protocol voor afname,
scoring en gebruik van de
MATE-Uitkomsten 2.1

---

gerard schippers
theo broekman

MATE: Meten van Addicties voor Triage en Evaluatie
<http://www.mateinfo.eu>

Referentie:

Schippers, G. M. & Broekman, T. G. (2011). MATE-Uitkomsten 2.1. Handleiding en protocol. Nederlandse bewerking: G. M. Schippers & T. G. Broekman.
Nijmegen: Bêta Boeken.

Uitgever: Bureau Bêta, Nijmegen,
<http://www.beta.nl>

Inhoud

- iii Voorwoord
- v De MATE-Uitkomsten in vogelvlucht

1 Handleiding

- 3 Inleiding
- 4 Uitgangspunten
- 5 Onderdelen van de MATE-Uitkomsten
- 7 Gebruik van de MATE-Uitkomsten
  - 8 De MATE-Uitkomsten scores

9 Protocol

- 11 Afnameprotocol
  - 12 Algemene instructies
  - 14 1. Middelen: Gebruik
  - 16 5. Lichamelijke klachten
  - 17 7. Activiteiten en participatie (MATE-IC)
  - 20 Q1. Middelen: Verlangen en Q2. Depressie, Angst en Stress
- 22 Scoringsprotocol
- 23 Definities en ankerpunten van de MATE-IC

43 Referenties

47 Afnameformulier

Voorwoord

De MATE-Uitkomsten is bedoeld als meting van de klinische uitkomsten van mensen die in behandeling zijn geweest voor problemen met gebruik van psychoactieve middelen (en gokken) en voor verslaving. De MATE-Uitkomsten kan worden afgenomen direct na behandeling, of enige tijd later, als follow-up. De met de MATE-Uitkomsten verkregen gegevens leveren een beeld op van het middelengebruik (en gokken) van de persoon en van diens functioneren. Deze gegevens kunnen gebruikt worden om vast te stellen wat het resultaat is geweest van de behandeling, de MATE-Uitkomsten is niet in het bijzonder ontwikkeld om de voortgang van behandeling te monitoren en de behandeling bij te sturen.

De MATE-Uitkomsten bestaat voornamelijk uit geselecteerde onderdelen van MATE die ontworpen is als instrument bij de intake in de behandeling. De meest recente versie is de MATE 2.1. De achtergronden van de MATE zijn beschreven in de MATE Handleiding en protocol (Schippers, Broekman & Buchholz, 2011).

De MATE-Uitkomsten kan worden gehanteerd als face-to-face interview, maar is ook geschikt gemaakt voor telefonische afname.

De MATE-Uitkomsten voldoet aan de behoefte om op gestructureerde manier resultaten van behandeling vast te stellen en draagt daarmee bij aan de kwaliteit van de zorg voor verslaafden.

Gerard M. Schippers
Theo G. Broekman

Amsterdam/Nijmegen
Januari 2011

De MATE-Uitkomsten in vogelvlucht

---

1. De MATE-Uitkomsten is ingericht om valide en betrouwbaar patiëntkenmerken vast te stellen ten behoeve van de evaluatie van verleende zorg en behandeling.
  2. De MATE-Uitkomsten is functioneel voor de praktijk van de zorg, acceptabel voor personen bij wie het wordt afgenomen, is gebaseerd op classificatiesystemen van de WHO en op de beste van beschikbare (deel)instrumenten.
  3. De MATE-Uitkomsten stelt onder meer vast: het gebruik van psychoactieve middelen en de sterkte van het verlangen naar psychoactieve middelen.
  4. De MATE-IC stelt vast in hoeverre iemand actief is en participeert in de samenleving en is geschikt voor personen met psychische aandoeningen in het algemeen.
  5. De MATE-Uitkomsten maakt evaluatie van zorg en behandeling mogelijk aan de hand van het gebruik van en verlangen naar psychoactieve middelen (en gokken), lichamelijke en psychiatrische symptomatologie, en activiteiten en participatie.
  6. De MATE-Uitkomsten levert uitslagen in 9 MATE-scores.
  7. De MATE-Uitkomsten heeft een uitvoerig protocol voor afname, verwerking en toepassing, zowel voor face-to-face afname als voor telefonische afname.
  8. De afname van de MATE-IC wordt ondersteund met uitvoerige omschrijvingen, tips en suggesties per domein en met welomschreven ankerpunten per scoringscategorie
  9. De MATE-Uitkomsten is flexibel en overzichtelijk dank zij een modulaire opbouw van deelinstrumenten.
  10. De MATE-Uitkomsten kan in ongeveer een half uur worden afgenomen.
  11. De MATE-Uitkomsten kan ingebouwd worden in elektronische dossiers.
-

Handleiding

Inleiding

De MATE heeft als doel het op valide en betrouwbare wijze vaststellen van patiëntkenmerken ten behoeve van het stellen van de indicatie voor zorg en behandeling. De MATE-Uitkomsten is een selectie van MATE-modules speciaal bedoeld voor de evaluatie van verleende zorg en behandeling.

Voor achtergronden en uitgangspunten van de ontwikkeling van de MATE verwijzen we naar de handleiding van de MATE zelf (Schipper, Broekman & Buchholz, 2011). In deze publicatie beperken we ons tot een beschrijving van de modules van de MATE-Uitkomsten en het protocol voor afname van de MATE-Uitkomsten.

Over de veranderingsgevoeligheid van de MATE hebben Kufner et al. (2009) gepubliceerd.

Uitgangspunten

Bij de selectie van modules of onderdelen van modules van de MATE voor gebruik in de MATE-Uitkomsten zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd

1. De inhoud van de modules moet relevant zijn voor het vaststellen van uitkomsten van behandeling.
2. Het tijdvak van de module mag niet groter zijn dan 30 dagen.
3. De MATE-Uitkomsten beperkt zich tot het meten van kenmerken van de patiënt. Oordelen van de patiënt over uitvoering of resultaat van behandeling worden niet gemeten door de MATE-Uitkomsten
4. De scores van de MATE-Uitkomsten moeten overeenkomen met de scores van de MATE zodat ze vergeleken kunnen worden.

Onderdelen van de MATE-Uitkomsten

De MATE-Uitkomsten is samengesteld teneinde zo zuinig en volledig mogelijk alle informatie te verzamelen over kenmerken van de persoon die relevant zijn voor de evaluatie van zorg en behandeling van verslaving. Rekening houdend met de hiervoor genoemde uitgangspunten zijn de volgende vijf (sub)modules van de MATE geselecteerd voor de MATE-Uitkomsten:

- 1. Middelen: Gebruik
- 5. Lichamelijke klachten
- 7. Activiteiten en participatie (MATE-IC)
- Q1. Middelen: Verlangen
- Q2. Depressie, Angst en Stress

De module 1 en 7 zijn selecties uit de modules 1 en 7 van de MATE. Modules 5, Q1 en Q2 zijn de volledige modules van de MATE

In het volgende worden de modules kort toegelicht. Voor een uitvoerige toelichting verwijzen we naar de handleiding van de MATE.

1. Middelen: Gebruik

Module 1 van de MATE-Uitkomsten is een interview dat het gebruik van psychoactieve middelen in de afgelopen periode en in de loop van het leven vaststelt. Inventarisatie vindt plaats in een matrix (grid) waarin de middelen (stoffen) worden benoemd en het gebruik van de laatste 30 dagen wordt genoteerd. Gevraagd wordt het gebruik in standaardeenheden in de laatste dertig dagen en de hoeveelheid gebruikt op een kenmerkende gebruiksday.

Vergeleken met Module 1 in de MATE beperkt deze module zich hier tot het inventariseren van gebruik in de laatste 30 dagen.

Met de inventarisatie van het middelengebruik wordt het huidige gebruik in beeld gebracht en kan ook de verandering in gebruik bepaald worden ten opzichte van het tijdstip van het afnemen van de MATE.

5. Lichamelijke klachten

In module 5 van de MATE worden lichamelijke klachten geïnventariseerd met behulp van de MAP HSS (Maudsley Addiction Profile Health Symptoms Scale; Marsden et al., 1998, vertaling door het onderzoeksproject van de Centrale Commissie Behandeling Heroïneverslaafden, CCBH 2002). Het is een vragenlijst waar de persoon het voorkomen van tien lichamelijke symptomen met voorgegeven antwoorden kan aangeven. Deze lijst is vooral van belang om verandering in het lichamelijke klachtenpatroon te meten.

7. Activiteiten en participatie (MATE-IC)

De MATE-IC is het onderdeel van de MATE dat vaststelt in hoeverre iemand actief is en participeert in de samenleving. De MATE-IC is zoals gemeld gebaseerd op de Internationale classificatie van het menselijk functioneren, de ICF (International Classification of Functioning, Disability, and Health). Menselijk functioneren verwijst in de ICF naar functies en anatomische eigenschappen, maar ook naar activiteiten en participatie, dat wil zeggen naar de mens als deelnemer aan het maatschappelijk leven. Vergeleken met Module 7 van de MATE 7. Activiteiten en participatie; zorg en ondersteuning (MATE-ICN) zijn de zorg en ondersteuning vragen weggelaten. Deze zijn niet van belang voor het meten van uitkomsten. De MATE-IC beperkt zich tot het vaststellen van de mate van beperking op de 19 domeinen uit component d. van de ICF 'Activiteiten en participatie'.

De ICF geeft algemene richtlijnen voor de beoordeling maar geen precieze definities. Om die reden zijn voor de MATE uitvoerige instructies gemaakt voor afname, ondersteund met omschrijvingen, tips en suggesties per domein en factor en welomschreven ankerpunten per scoringscategorie

Module 7 van de MATE-IC beoordeelt op de 19 geselecteerde domeinen de beperking in de uitvoering van, ofwel de moeite die de persoon heeft met de betrokken activiteit of participatie (van geen beperking tot volledige beperking).

De MATE-IC wordt gebruikt voor het vaststellen van de mate van sociale (des)integratie en is bij uitstek geschikt voor het meten van verandering in functioneren in de tijd.

Q1. Middelen: Verlangen

Als onderdeel van het bepalen van de verslavingsernst is als module 9 van de MATE opgenomen de verkorte OCDS (Obsessive-Compulsive Drinking Scale; Anton et al., 1996), waarvan de ingekorte samenstelling is gesuggereerd door De Wildt, et al. (2005). De OCDS kan beschouwd worden als een maat voor het verlangen naar middelen (craving). De OCDS is een zelfinvullijst van vijf items.

Q2. Depressie, Angst en Stress

MATE module Q2 is een zelfinvullijst ter opsporing van personen met mogelijk voor behandeling in aanmerking komende angst of stemmingstoornissen en/of stresssymptomen. De DASS (Depression Anxiety Stress Scales; Lovibond & Lovibond, 1995b) is gekozen omdat hier een korte versie van bestaat die half zolang is als de oorspronkelijke DASS (21 items) en vrijwel niets inboet aan betrouwbaarheid en validiteit. De DASS is in het Nederlands vertaald (De Beurs, 2010)

Met de DASS kan verandering in angst-, deperessie- en stresssymptomen vastgesteld worden.

Gebruik van de MATE-Uitkomsten

De MATE-Uitkomsten is in de eerste plaats bedoeld voor eindbeoordeling en evaluatie van behandelingen in de verslavingszorg.

De MATE-Uitkomsten is dus niet ontworpen voor het monitoren van de toestand van de cliënt ten behoeve van de uitvoering en bijstelling van een lopende behandeling. Voor monitoring zijn deels andere gegevens nodig dan voor eindbeoordeling.

De uitslag van de MATE-Uitkomsten wordt gegeven in 9 MATE-scores die hieronder beschreven worden. In het protocol worden precieze instructies voor uitwerking en berekening gegeven. Daartoe staat ook een aldaar besproken MATE-Scoreformulier ter beschikking.

Overigens is het aan de gebruikers om, afhankelijk van het doel waarvoor de MATE en de MATE-Uitkomsten wordt ingezet, veranderings- of beoordelingsmaten te maken. Men kan bijvoorbeeld verschilcores maken voor de 9 MATE-scores tussen voor- en nameting.

Voor 1. Middelen: Gebruik kan men gebruiksindices definiëren. Voor verschillende stoffen kunnen dan verschilcores gebruikt worden. Een andere benadering die bij gegevens over gebruik vaak gehanteerd wordt is een normatieve grens. Er wordt niet naar vermindering van gebruik gekeken, maar of het gebruik bij afname van de MATE-Uitkomsten voldoet aan een bepaalde norm.

Wij beperken ons tot de 9 MATE scores.

De MATE-Uitkomsten scores

Met de MATE-Uitkomsten worden de volgende 9 scores samengesteld:

Lichamelijke klachten [S5.1]

De score *Lichamelijke klachten* [S5.1] wordt bepaald door de som van de scores op de items van module 5 (Marsden et al., 1998).

Beperkingen - Totaal [S7.1]

De score *Beperkingen - Totaal* [S7.1] wordt bepaald door de som van de beperkingenscores op de 19 items van module 7.

Beperkingen - Basaal [S7.2]

De score *Beperkingen - Basaal* [S7.2] wordt bepaald door de som van de beperkingenscores op acht items: d610 Verwerven en behouden van woonruimte; d620-d640 Huishoudelijke taken; d510,d520,d540 Persoonlijke verzorging; d5700 Zich verzekeren van fysiek comfort; d5701 Zorg dragen voor voeding en fitheid; d5702a Verkrijgen en opvolgen van adviezen en behandeling van de gezondheidszorg; d5702b Beschermen tegen gezondheidsrisico's van riskant gedrag; d230 Uitvoeren van dagelijkse routinehandelingen.

Beperkingen - Relationeel [S7.3]

De score *Beperkingen - Relationeel* [S7.3] wordt bepaald door de som van de beperkingenscores op vijf items: d770 intieme relaties; d7600 ouder-kind relaties; d750,d760 informele sociale relaties en familierelaties; d740 formele relaties; d710-d720 Algemene tussenmenselijke interacties.

Verlangen [SQ1.1]

De score *Verlangen* [SQ1.1] wordt bepaald door de som van de vijf items in module 9 (De Wildt et al., 2005).

Depressie [SQ2.1]

De score *Depressie* [SQ2.1] wordt bepaald door de som (vermenigvuldigd met 2) van de zeven betreffende items in module Q2. Vanaf drempelwaarde 21 wordt gesproken van ernstige symptomen (Lovibond & Lovibond, 1995a).

Angst [SQ2.2]

De score *Angst* [SQ2.2] wordt bepaald door de som (vermenigvuldigd met 2) van de zeven betreffende items in module Q2. Vanaf drempelwaarde 15 wordt gesproken van ernstige symptomen (Lovibond & Lovibond, 1995a).

Stress [SQ2.3]

De score *Stress* [SQ2.3] wordt bepaald door de som (vermenigvuldigd met 2) van de zeven betreffende items in module Q2. Vanaf drempelwaarde 26 wordt gesproken van ernstige symptomen (Lovibond & Lovibond, 1995a).

Depressie Angst Stress - Totaal [SQ2.4]

De score *Depressie Angst Stress - Totaal* [SQ2.4] wordt bepaald door de som van de MATE scores SQ2.1, SQ2.2 en Q2.3 en is maximaal 126.

Protocol

Afnameprotocol

Dit protocol beschrijft alle afspraken en bijzonderheden die een assessor nodig heeft om een MATE interview af te nemen.

Het eerste deel bevat algemene instructies en toelichtingen, die voor het hele interview van toepassing zijn. In de daarop volgende delen staat informatie specifiek voor de verschillende modules. De structuur is steeds dezelfde, ieder deel bestaat uit:

- ▶ Een algemene uitleg over de module.
- ▶ Een voorbeeld van een introductietekst van de betreffende module.
- ▶ Instructies.
- ▶ Problemen, vragen, en tips.
- ▶ Aanwijzingen en tips voor telefonische afname
- ▶ Een voorbeeld van een ingevulde MATE-Uitkomsten voor de betreffende module (niet bij ieder module).

Duur

Ervaring met de MATE-Uitkomsten in verschillende settings leert dat de afnameduur van een volledige MATE-Uitkomsten bij het merendeel van de geïnterviewden 30 minuten á 45 minuten is.

Kennis van de MATE die eerder is afgenomen

Voor het afnemen van de MATE-Uitkomsten is kennis van de inhoud van de eerder afgenomen MATE niet nodig, behalve dat voor afname van Q1. Middelen: Verlangen bekend moet zijn wat het primaire probleemmiddel was ten tijde van de afname van de MATE eerder.

Wel is het van belang dat de interviewer weet wanneer de MATE is afgenomen zodat daar naar verwezen kan worden.

Telefonische afname

Het afnameprotocol gaat uit van een face-to-face interview. Omdat het meten van uitkomsten ook middels telefonische interviews wordt gedaan, worden in het protocol specifieke aanwijzingen voor telefonische afname gegeven. Deze worden gemarkeerd door deze afbeelding:

Algemene instructies

De MATE-Uitkomsten is een gestructureerd interview bestaande uit vijf modules van de oorspronkelijke MATE. Onderwerpen waarop de scores van personen relatief stabiel zijn, zoals persoonlijkheid en verslavingsbehandelingsgeschiedenis, worden bij de MATE-Uitkomsten niet nogmaals behandeld. Sommige onderwerpen komen uitgebreid aan de orde, andere worden kort behandeld. Het is nuttig de structuur van het gesprek aan het begin duidelijk te maken. De persoon kan dan beter inschatten wat van hem verwacht wordt en hoeveel tijd dat kost en voor de interviewer wordt het gemakkelijker van het ene onderwerp naar het andere te gaan.

Voorbeeld introductietekst

Eerder, ongeveer .... maanden geleden, is er bij u een interview afgenomen over een aantal onderwerpen die met uw gebruik te maken zouden kunnen hebben. Om een goed beeld te krijgen van uw ontwikkeling op deze gebieden, nemen we nu een gedeelte van het interview nogmaals af. Op die manier kunnen we bekijken wat het effect van de behandeling is geweest, en of u eventueel nog hulp nodig hebt. De vragen worden aan iedere cliënt gesteld, dus niet alleen aan u. Als er vragen bij zijn die niet op u van toepassing zijn, kunt u dat uiteraard aangeven. Het interview duurt niet langer dan een half uur. De antwoorden zullen binnen de instelling vertrouwelijk behandeld worden. Ik zal bij elk onderdeel duidelijk aangeven over welk onderwerp de vragen gaan. Achtereenvolgens komen aan de orde: het gebruik van middelen, zoals alcohol en drugs, problemen die u daarbij heeft, en klachten en problemen op een reeks van gebieden. Op een aantal onderwerpen zal dieper in worden gegaan, maar vaak kunt u volstaan met een kort antwoord.

Tenslotte zal ik u verzoeken enkele vragenlijsten zelf in te vullen.

Deze introductie hoeft niet letterlijk zo gevolgd te worden, maar het is wel belangrijk de kernbegrippen die erin voorkomen uit te leggen. Om er zeker van te zijn dat er geen belangrijk onderwerp ontbreekt kan de volgende checklist worden gebruikt:

- › Doel van het interview.
- › Duur van het interview.
- › De vragen zijn standaard.
- › Het interview is vertrouwelijk.
- › Er zijn verschillende onderwerpen, die apart geïntroduceerd worden.
- › De zelfinvullijsten worden aan het eind van het interview aan de persoon gegeven.

Instructies

In het algemeen geldt dat vragen niet letterlijk gesteld hoeven te worden. De interviewer beoordeelt en is vrij in de manier waarop de informatie verkregen wordt. Indien de benodigde informatie met zekerheid bekend is, dan kan de interviewer het antwoord ook invullen zonder de vraag te stellen. Uitzonderingen zijn vragen waar een 'L' (5. Lichamelijke klachten) of een 'Q' (Q1. Middelen: Verlangen, Q2. Depressie, Angst en Stress) in de kantlijn staat. De vragen met 'L' dienen zoveel mogelijk letterlijk gesteld te worden, de vragen met 'Q' zijn vragen die de persoon zelf invult.

Daarnaast moet de interviewer goed in de gaten houden over welke tijdsperiode elke module gaat. Dit tijdvak staat elke keer aangegeven in de kantlijn met een 'T'.

In de volgende tabel is een lijst met de verklaringen van de tekens die de interviewer kan aantreffen in de modules met de bijbehorende instructies.

Symbol of typografie		Instructie /uitleg
De MATE-Uitkomsten is een beoordelingsinstrument. De interviewer beoordeelt en is vrij in de manier waarop de informatie verkregen wordt. Indien de benodigde informatie met zekerheid bekend is, dan kunt u het antwoord invullen zonder de vraag te stellen. In het algemeen geldt dat vragen niet letterlijk gesteld hoeven te worden. Uitzonderingen zijn die gevallen waar een L(letterlijk) of een Q(self-report questionnaire) in de kantlijn staat.		
L	(letterlijk)	Stel de vragen letterlijk. Geef alleen uitleg als dat absoluut noodzakelijk is of als de vraag duidelijk verkeerd begrepen wordt. Indien een uitleg wordt gegeven, moet die zo dicht mogelijk bij de originele vraag blijven.
Q	(zelfinvullijst, self-report questionnaire)	Dit zijn vragenlijsten die de persoon zelf invult. Deze zijn aan het einde van het interview geplaatst, om de assessor de mogelijkheid te geven te controleren of de MATE volledig en juist is ingevuld en indien dit niet zo is nog antwoorden te achterhalen. Als het zelfstandig invullen überhaupt niet mogelijk is (bijvoorbeeld als een persoon niet in staat is om te lezen) help de persoon dan door de vragen voor te lezen.
T Tijdvak	(tijdvak)	Aan de zijkant van elke alinea/module staat naast de 'T' het tijdvak waarop de vragen betrekking hebben. Dit kan zijn: ▷ 7 dagen ▷ 30 dagen Vergewis u er van dat de persoon begrijpt op welke periode de vragen betrekking hebben. Dit kan makkelijk door het herhalen van de tijdperiode aan het begin van een nieuwe module of alinea.
	«Voorbeeldvraag»	Voorbeeldvragen die gebruikt kunnen worden om het betreffende item bij de persoon uit te vragen beginnen met een dubbel hoekhaakje. Deze vragen hoeven niet letterlijk gesteld te worden maar kunnen gebruikt worden als introductievraag voor het betreffende item.
	† Beoordeling/kenmerken/verklaring	Tekst voorafgegaan door een kruis en gezet in een ander lettertype, is: † een beoordelingsinstructie, † of bevat kenmerken waarop de assessor kan letten, † of is andere verklarende tekst voor de assessor. Deze tekst dient dus niet letterlijk gebruikt te worden. De assessor dient in eerste instantie door observatie en te kijken de informatie voor deze items te verkrijgen. Vanzelfsprekend moet er doorgevraagd worden als de assessor meer informatie nodig acht om zijn oordeel te kunnen maken.
	<u>onderstreepte tekst</u>	Geeft <u>kernbegrip(pen)</u> van de vraag aan. Kan bij eventueel doorvragen gebruikt worden. Ook in instructies zijn vaak belangrijke woorden of toelichtingen onderstreept of vet gedrukt.
	[—middel—]	Vul het Primaire probleemmiddel of probleemgedrag in. Q1. Middelen: Verlangen heeft direct betrekking op de primaire probleemstof.
	Ja Nee	Omcirkel Ja of Nee.
	.....	Schrijf het getal op.
		Schrijf een toelichting op (vrije tekst). Het antwoord is dus niet voorgestructureerd en de assessor is vrij de tekst zelf te kiezen.

1. Middelen: Gebruik

Het alcohol en druggebruik wordt uitgevraagd aan de hand van een matrix, ook wel een gebruiksgrid genoemd. In de laatste regel wordt ook het eventuele gokken uitgevraagd.

- ▶ Per middel wordt nagegaan hoeveel dagen van de laatste 30 dagen het middel is gebruikt.
- ▶ Voor alcohol, nicotine en gokken wordt ook nagegaan hoeveel eenheden op een kenmerkende dag werden gebruikt.

De MATE-Uitkomsten begint met het vragen naar hoeveel dagen van de afgelopen 30 dagen de persoon heeft gebruikt. De hoeveelheid, die de persoon gebruikt van het middel, doet er bij de eerste kolom niet toe. Elke dag dat de persoon iets van het betreffende middel heeft gebruikt telt mee. Bij alcohol, tabak en gokken wordt in de volgende kolom gevraagd naar de hoeveelheid die van het middel gebruikt wordt op een kenmerkende dag.

Het is de bedoeling dat het aantal dagen gebruik bij elk middel gescoord wordt. Als de interviewer zeker weet dat een bepaald middel niet gebruikt werd, omdat de persoon dit al aangegeven heeft, dan kan dit zonder nogmaals te vragen ingevuld worden.

Voorbeeld introductietekst

We beginnen met een schema, waarin de middelen die u zou kunnen gebruiken, nagevraagd worden. Dit gaat over de laatste 30 dagen dat u middelen gebruikt hebt. Er zullen ook middelen genoemd worden die u niet gebruikt. Toch zal ik daarvan ook voorbeelden noemen om zeker te weten dat we niets vergeten. Ik begin met alcohol. Heeft u de afgelopen 30 dagen alcohol gedronken?

Instructies

Aantal dagen gebruik laatste 30 dagen

Bij het bepalen van het aantal dagen gaat het niet om de hoeveelheid maar alleen om het aantal dagen. Als bijvoorbeeld op een dag alleen een heel kleine hoeveelheid gedronken werd ('een slokje bier'), moet die dag toch meegeteld worden.

In principe wordt geen rekening gehouden worden met omstandigheden waardoor het aantal dagen niet representatief zou zijn. Dat betekent dat indien de persoon minder heeft gebruikt dan gewoonlijk, toch de laatste 30 dagen gescoord moeten worden.

Aantal eenheden op een kenmerkende dag waarop gebruikt wordt

Alleen van alcohol, tabak en gokken moet het aantal eenheden op een kenmerkende dag waarop gebruikt is, genoteerd worden. Een kenmerkende dag is een dag waarop gebruikt wordt in de gewoontelijke hoeveelheid. Voor de meeste middelen is het gebruik vrij gelijkmatig zodat het niet te moeilijk is om een kenmerkende dag te kiezen.

Als er de afgelopen 30 dagen geen kenmerkende dag is, schat dan het gemiddelde op een gebruiksday.

Bij alcohol is er een onderscheid gemaakt tussen gewoonlijk gebruik en hoger gebruik. Als er sprake is van gelijkmatig gebruik zonder afwisselend patroon, wordt alleen de eerste regel ingevuld. Als er bijvoorbeeld sprake is van een wekelijks patroon (bijvoorbeeld weinig door de week en veel in het weekend), dan worden in de eerste regel de lagere gebruiksdayen en in de tweede regel de hogere gebruiksdayen ingevuld.

De eenheid die voor alcohol gehanteerd wordt is een standaardglas. Een standaardglas bevat per definitie 10 gram alcohol, oftewel 12,5 ml, omdat de soortelijke massa van alcohol 0,8 is.

De inhoud van een standaardglas is daarom:

- ▶ Voor bier met een alcoholpercentage van 5% is een standaardglas 250 ml.
- ▶ Voor wijn met een alcoholpercentage van 13% is een standaardglas bijna 100 ml.
- ▶ Voor sterke drank met een alcoholpercentage van 40% is een standaardglas ongeveer 30 ml.

In Nederland wordt bier gewoonlijk gedronken in glazen van 250 ml (1 standaardglas, pijpjes bier (1,2 standaardglas) of halve liters (2 standaardglazen). Een fles wijn is bijna altijd 0,75 liter en bevat dus 8 standaardglazen. Een liter sterke drank zoals whisky van 40% bevat dus 32 standaardglazen.

Er is een voorbeeldkaart van standaardhoeveelheden beschikbaar die desgewenst ook aan de persoon kan worden getoond om te helpen bij het bepalen van de hoeveelheid die is gedronken.

☞ Let op dat het totaal aantal dagen alcoholgebruik (lager en hoog samen) niet groter is dan 30.

Problemen, vragen, en tips

Persoon raakt geïrriteerd

In principe is het de bedoeling alle middelen na te vragen. Soms kan dat irritatie opwekken, bijvoorbeeld als de persoon heeft aangegeven alleen alcohol te gebruiken. Vraag in zo'n geval dan naar een algemene categorie zoals: (andere) drugs. Of noem toch de middelen waar persoon niet zo snel aan denkt, maar misschien wel gebruikt zoals cannabis, kalmerende middelen/ slaapmiddelen en XTC. Eindig het schema altijd met de vraag over gokken.

Persoon antwoordt niet naar waarheid

In het geval de persoon zijn gebruik aangeeft, maar de assessor weet zeker of heeft een sterk vermoeden dat de persoon hij meer of minder gebruikt. Als na neutraal doorvragen de persoon bij zijn antwoord blijft, dan wordt het gebruik genoteerd met een aantekening van de assessor erbij. Als de persoon weigert te antwoorden, maakt de assessor hiervan een aantekening in de kantlijn.

☞ *Moeten in deze module ook antidepressiva als middel gescoord worden?*
Nee, omdat antidepressiva niet worden gerekend tot de verslavende middelen.

☞ *Wat kan bij 'Andere middelen' ingevuld worden?*
Deze categorie is vooral bedoeld voor middelen die niet vaak voorkomen maar toch van belang zijn. Let in ieder geval op dat er niet een middel ingevuld wordt dat in een van de andere categorieën hoort. Schrijf ook op welk middel het betreft.
In het algemeen geldt dat men hier geen geneesmiddelen (zoals bijvoorbeeld antidepressiva) moet opschrijven.

☞ Als er helemaal niets over het middel is ingevuld, wordt er vanuit gegaan dat het middel de laatste 30 dagen niet gebruikt is.

Voorbeeld ingevuld in de MATE-Uitkomsten

Gewoonlijk gebruik de afgelopen 30 dagen was: 12 dagen elke dag 6 glazen en 4 dagen hoger gebruik van 24 glazen per dag. Verder rookt de persoon dagelijks, ook de afgelopen maand. Hij rookt ongeveer 10 sigaretten per dag. Cocaïne gebruikt hij vrijwel elk weekend bij het stappen, de afgelopen 30 dagen waren dat 2 weekenden (4 dagen). Hij gokt niet.

MATE		1. Middelen: Gebruik		Laatste 30 dagen	
		Aantal dagen gebruikt in de laatste 30 dagen	Hoeveelheid op een kenmerkende gebruiksday		
<small>30 dagen</small> *Ik begin met alcohol. Heeft u de laatste 30 dagen alcohol gedronken? Zo ja, hoe vaak en hoeveel dronk u op een dag? Ga zo verder voor de andere middelen.		<small>† Vul het aantal gebruiks-dagen in de laatste 30 dagen (ledere dag is 30; één keer in de week is 4 enz. Als er geen gebruiks-dagen zijn geweest, vul dan '0' in.)</small>	<small>† Vul het aantal glazen, sigaretten, of euro's in van een kenmerkende gebruiksday.</small>		
Alcohol	Gewoonlijk gebruik	12	6	standaardglazen (van ca. 10 gram alcohol)	
	† Hoger gebruik: alleen invullen als sprake is van afwisselend gebruik in de afgelopen 30 dagen, zoals bijvoorbeeld bij veel hoger gebruik in het weekend dan door de week. Hoger gebruik	4	24		
Nicotine	Sigaretten, shag, sigaren, pijp, snuif-pruimtabak	30	10	sigaretten (of sjekkie's, sigaren etc.)	
Cannabis	Hasjiesj, Marihuana, Weed	0			
Opiaten	Methadon	0			
	Heroïne	0			
	Overige opiaten zoals codeïne, Darvon, Demerol, Dilaudid, Morfine, MSContin, Opium, Palfium, Percodan	0			
Cocaïne	Crack, gekookte (base) coke	0			
	Cocaïne, snuifcoke	4			
Stimulantia	Amfetamines, khat, pepmiddelen, Ponderal, Ritalin, speed	0			
Ecstasy/ XTC	MDMA of andere psychedelische amfetaminen zoals MDEA, MDA of 2CB.	0			
Andere middelen (drugs)	Bijvoorbeeld: psychedelica, inhalantia, poppers, GHB, paddó's. Omschrijf:	0			
Sedativa	Barbituraten, benzodiazepines kalmerings-slaapmiddelen, tranquilizers, bv. Dalmadorm, Librium, Mogadorn, Normison, Rohypnol, Seresta, Temesta, Valium, Xanax	0			
Gokken	Waarop of waarmee gegokt:	0	/	euro's uitgegeven (bruto)	

5. Lichamelijke klachten

Deze vragenlijst brengt lichamelijke klachten in kaart. Het gaat om de klachten in de afgelopen 30 dagen. Klachten worden geregistreerd ongeacht de oorzaak.

Voorbeeld introductietekst

De volgende vragen gaan over uw lichamelijke gezondheid. Bij elke vraag is het de bedoeling dat u aangeeft hoe vaak die klacht bij u de afgelopen 30 dagen is voorgekomen. Het maakt hierbij niet uit waardoor de klacht wordt veroorzaakt. U kunt kiezen uit de antwoorden die u voor u ziet.

De volgende vragen gaan over uw lichamelijke gezondheid in de afgelopen 30 dagen. Ik noem een aantal mogelijke klachten op, en het is de bedoeling dat u aangeeft hoe vaak elke klacht bij u is voorgekomen in de afgelopen 30 dagen. Het maakt hierbij niet uit waardoor de klacht wordt veroorzaakt. De mogelijke antwoorden zijn: helemaal niet, zelden, soms, vaak of voortdurend.

Instructies

De vragen moeten letterlijk gesteld worden. Maak voor de persoon duidelijk dat het om de afgelopen 30 dagen gaat. Het blaadje met de antwoordcategorieën moet voor de persoon duidelijk zichtbaar zijn. De assessor dient de persoon te wijzen op de antwoordmogelijkheden. Het passende antwoord dient omcirkeld te worden.

Omdat de persoon de antwoordcategorieën niet voor zich ziet, kan het nuttig zijn de antwoordcategorieën een keer te herhalen. Soms kan het voor een persoon ook gemakkelijker zijn om met cijfers te antwoorden:

0 = helemaal niet, 1 = zelden, 2 = soms, 3 = vaak, 4 = voortdurend.

Het kan ook helpen als de persoon de antwoordcategorieën voor zichzelf opschrijft.

Problemen, vragen, en tips

 De klacht wordt veroorzaakt door iets anders dan de verslaving. Moet de score dan toch ingevuld worden?

Ja, de klacht wordt geregistreerd ongeacht de oorzaak.

7. Activiteiten en participatie (MATE-IC)

De MATE-IC staat voor de onderdelen van de MATE die gebaseerd zijn op de ICF (International Classification of Functioning, Disability and Health). Uit de ICF is een kernset domeinen geselecteerd waarvan problemen worden vastgesteld in module 7. IC staat voor: ICF-Core set.

De MATE-IC is bedoeld om op de geselecteerde domeinen vast te stellen in hoeverre de persoon beperkt is in zijn functioneren.

De ICF maakt een onderscheid tussen de uitvoering van activiteiten en participatie en het vermogen om dat te doen. In deze MATE-IC dient de uitvoering beoordeeld te worden; niet het vermogen. Uitvoering verwijst naar het doen van activiteiten of participatie, vermogen naar de capaciteit dit te doen.

De uitvoering kan ondersteund worden door hulpleverende instanties of andere externe factoren. Iemand die bijvoorbeeld zelf niet het vermogen bezit zelf(standig) huishoudelijk taken te verrichten maar bij wie de huishoudelijk taken wel met hulp van anderen uitgevoerd worden, moet dus gescoord worden als 'geen beperking in de uitvoering'.

Richtlijnen voor de scoring van de MATE-IC

Beperkingen worden gescoord op een vijfpuntschaal, van 0 (geen beperking) tot en met 4 (volledige beperking). De mate van beperking kan blijken uit de intensiteit (van 'niet merkbaar' tot 'volledige ontwrichting van het dagelijks leven'), de frequentie (van 'nooit' tot 'continu') of uit de tijdsduur (van 'minder dan 5% van de tijd' tot 'meer dan 95%').

De volgende figuur geeft een omschrijving van de schaal.

Score	0	1	2	3	4
Mate van beperking	Geen	Licht	Matig	Ernstig	Volledig
Intensiteit	Niet merkbaar	Dragelijk	Verstoort het dagelijks leven	Gedeeltelijke ontwrichting van dagelijks leven	Volledige ontwrichting
Frequentie	Nooit	Zelden	Soms	Vaak	Continue
Tijdsduur	0-4%	5-24%	25-49%	50-95%	96-100%

Meetlat

In deze figuur wordt weergegeven dat 0 (geen) en 4 (volledig) maar een klein stukje op de meetlat innemen, namelijk ieder 5%. Een score van 0 of 4 wordt dus alleen gegeven als het ook echt duidelijk is. Score 2 (matig) loopt niet verder dan de helft van de volledige schaal. Als de beperking groter is dan de helft maar niet volledig, dan is de score 3.

In het MATE protocol zijn op basis van deze schalen voor alle domeinen ankerpunten geformuleerd die behulpzaam zijn bij het scoren.

Deze verschillende vertalingen van de scores kunnen behulpzaam zijn bij de beoordeling, vooral omdat bij sommige domeinen bijvoorbeeld vooral de intensiteit van de beperking telt, bij andere domeinen vooral de frequentie. Ze geven echter geen concreet houvast over de scoring van de afzonderlijke domeinen. Daarom is voor elk van de domeinen en meer uitvoerige toelichting gemaakt om behulpzaam te zijn bij de scoring. Die wordt gegeven in het deel *Definities en ankerpunten van de MATE-IC*

Tijdspanne

De standaardtijdspanne voor de beoordeling in de MATE-IC is de afgelopen 30 dagen. Dat moet onverkort worden gehanteerd.

Men hoeft er geen rekening mee te houden of de laatste 30 dagen representatief zijn voor de situatie van de persoon. Wanneer de persoon in de afgelopen 30 dagen in een niet representatieve, bijzondere situatie heeft verkeer, bijvoorbeeld in de gecontroleerde omgeving van een kliniek of in een gevangenis dan geldt dat de persoon in die situatie over die periode beoordeeld moet worden. Wanneer er in de afgelopen 30 dagen een belangrijke verandering heeft plaatsgevonden, bijvoorbeeld opname of ontslag, dan moet beoordeling plaatsvinden van de actuele, dus meest recente situatie.

In bijzondere gevallen kunnen er speciale instructies gegeven worden voor de tijdspanne. In

het kader van wetenschappelijk onderzoek bijvoorbeeld kan het zijn dat de situatie moet worden beoordeeld voorafgaand aan de opname in een gecontroleerde omgeving. Dat wordt dan expliciet afgesproken

Voorbeeld introductietekst

We gaan nu een aantal gebieden doornemen, zoals relaties, werk, wonen en huishouden. Ik zal vragen of u daar de laatste 30 dagen problemen mee heeft ondervonden en hoe ernstig deze problemen zijn.

Instructies

Module 7 van de MATE-IC beoordeelt op de 19 geselecteerde domeinen de beperking in de uitvoering van, ofwel de moeite die de persoon heeft met de betrokken activiteit of participatie (van geen beperking tot volledige beperking).

Beperkingen

De ICF maakt onderscheid tussen uitvoering en vermogen. In de MATE-IC wordt de beperking in de uitvoering beoordeeld, ofwel de moeite die iemand heeft met de betrokken activiteit of participatie (van geen tot volledig). De uitvoering gaat over wat iemand in zijn/haar bestaande omgeving doet, onder invloed dus van de bestaande (ondersteunende of belemmerende) externe factoren. Beoordeel of de persoon iets doet of dat er met hulp van buiten iets gedaan wordt, beoordeel niet of de persoon het zelf, al dan niet met hulp, zou kunnen (vermogen).

Problemen, vragen, en tips

Een persoon die bijvoorbeeld niet het vermogen bezit zelf(standig) huishoudelijk taken te verrichten maar bij wie de huishoudelijk taken met hulp van anderen wel uitgevoerd worden, heeft dus geen beperking in de uitvoering.

 Wat als de persoon anders denkt over beperkingen dan de assessor?
Beperkingen zijn uiteindelijk ter beoordeling van de assessor. Betrek daarbij wel de subjectieve beleving van de persoon. De relevantie van de subjectieve beleving van de persoon verschilt van domein tot domein en is bijvoorbeeld groter bij het beoordelen van beperkingen in intieme betrekkingen dan bij het bereiden van maaltijden of het voeren van een huishouden.

 Bij een aantal vragen kan de informatie bij een face-to-face contact in eerste instantie door observatie verkregen worden. Het betreft de items d510,520,540 Persoonlijke verzorging, d5700 Zich verzekeren van fysiek comfort, en d1 Leren en toepassen van kennis.
Voor wat d1 betreft kan de interviewer middels het telefonisch contact wel een indruk krijgen.
Voor d5700 Zich verzekeren van fysiek comfort geeft d610 Verwerven en behouden van woonruimte al goede aanwijzingen.
d510,520,540 Persoonlijke verzorging moet expliciet nagevraagd worden. Dat kan met de voorbeeldvragen in het formulier.

Voorbeeld ingevuld in de MATE-Uitkomsten

De persoon heeft ernstige problemen met het uitvoeren van werk. Recreatieve activiteiten, religieuze activiteiten, woonruimte, en het uitvoeren van huishoudelijk taken geven allemaal geen probleem.

		...e. ...elijke ... moeite om contact met anderen, ... andere men... n... te gaan?	✓
BELANGRIJKE LEVENSGEBIEDEN	d810-d859	Opleiding, beroep en werk «Had u moeilijkheden met werk of met het volgen van onderwijs?»	3
	d870	Economische zelfstandigheid «Had u moeite in uw dagelijks levensonderhoud te voorzien, kwam u geld tekort?»	0
MAATSCHAPPELIJK SOCIAAL EN BURGERSK LEVEN	d920	Recreatie en vrije tijd «Had u moeite met het vinden of besteden van vrije tijd, bijvoorbeeld om te ontspannen of te sporten?»	0
	d930	Religie en spiritualiteit «Had u moeilijkheden met het meedoen aan religieuze of spirituele bijeenkomsten of organisaties in kader van zelfontplooiing het zoeken naar zingeving, religieuze of spirituele waarden?»	0
HUISHOUDEN	d610	Verwerven en behouden van woonruimte «Had u gebrek aan onderdak of had u andere problemen met huisvesting?»	0
	d620-d640	Huishoudelijke taken «Had u moeite ... zoals inkopen doen, het ... huishouden doen?»	0

Q1. Middelen: Verlangen en Q2. Depressie, Angst en Stress

Om het verlangen (zucht of craving) naar het Primaire probleemmiddel of probleemgedrag te bepalen worden in module Q1. Middelen: Verlangen delen van de OCDS gebruikt. Als gokken het Primaire probleemgedrag is, wijs de persoon erop dat hij in plaats van 'gebruikt', 'gokt' leest.

Om klachten van angst en depressie te meten wordt in module Q2. Depressie, Angst en Stress de DASS gebruikt.

Beide vragenlijsten worden door de persoon zelf ingevuld. De vragen gaan over de afgelopen 7 dagen.

Voorbeeld introductietekst

Ik wil u vragen om deze vragenlijsten zelf in te vullen. Leest u de instructie boven aan de vragenlijst. U kunt het cijfer omcirkelen voor het antwoord dat het beste bij u past. Als u tijdens het beantwoorden van de vragen nog iets wilt weten, kunt u dit bij mij navragen.

Instructies

Voordat de Q1. Middelen: Verlangen aan de persoon gegeven wordt, wordt de primaire probleemstof in het vakje in het kop van de pagina ingevuld. Dit is de probleemstof die ten tijde van de afname van de MATE, de voormeting, is vastgesteld. Indien de gegevens van die MATE niet beschikbaar zijn, vraag dan wat toendertijd de probleemstof was. Als de persoon dat niet meer weet, probeer dan alsnog vast te stellen wat destijds het probleemmiddel was.

Als dat niet lukt, omdat er meerdere middelen waren moet de interviewer het middel bepalen volgens deze volgorde:

(1) Cocaïne, (2) Opiaten, (3) Alcohol, (4) Overige drugs of sedativa, (5) Cannabis, (6) Gokken of nicotine.

Controleer of de persoon de instructies heeft begrepen. Indien een persoon tussendoor vragen heeft over een van de items, geef uitleg op de volgende manier: Lees eerst de vraag voor. Indien de persoon het nog steeds niet begrijpt leg dan de concepten uit die niet worden begrepen.

Indien een persoon niet in staat is om te lezen, kunnen zowel de vragen als de antwoordcategorieën aan de persoon voorgelezen worden.

Problemen, vragen, en tips

De modules Q1. Middelen: Verlangen en Q2. Depressie, Angst en Stress zijn aan het eind van de MATE-Uitkomsten gepositioneerd, zodat ze desgewenst losgemaakt kunnen worden en aan de persoon gegeven kunnen worden om zelf in te vullen.

☺ Terwijl de persoon deze modules invult, kan gecontroleerd worden of de MATE-UitkomstenMATEO juist en volledig is ingevuld.

Instructies

Bij telefonische afname zijn er twee mogelijkheden: 1) de vragen worden voorgelezen door de interviewer, 2) de persoon krijgt de vragenlijsten opgestuurd of beschikbaar via een internetlink en vult ze zelf in.

Bij voorlezen:

Voorbeeld introductietekst Q1. Middelen: Verlangen

De volgende vragen gaan over gedachten en gevoelens over [-middel-] en over het wel en niet gebruiken van [-middel-]. De vragen hebben betrekking op de afgelopen week

Voorbeeld introductietekst Q2. Depressie, Angst en Stress

De volgende vragen gaan over hoe u zich in de afgelopen week gevoeld hebt. Ik lees een aantal uitspraken voor, en het is de bedoeling dat u aangeeft in hoeverre elke uitspraak op u van toepassing is: helemaal niet of nooit, een beetje of soms, behoorlijk of vaak, behoorlijk of meestal.

Q1. Middelen: Verlangen. De antwoordcategorieën zijn nogal lang en dat kan bij het voorlezen van de categorieën verwarring veroorzaken. Om die reden laat de interviewer deze eerst achterwege, zodat de persoon vrij kan antwoorden. Hierna kan op basis van het antwoord samen met de persoon de best passende antwoordcategorie gekozen worden.

Q2. Depressie, Angst en Stress. De antwoordcategorieën worden een keer opgelezen en eventueel nog eens herhaald. Soms kan het voor een persoon ook gemakkelijker zijn om met cijfers te antwoorden:

0 = Helemaal niet of nooit, 1 = Een beetje of soms, 2 = Behoorlijk of vaak, 3 = Zeer zeker of meestal.
Het kan ook helpen als de persoon de antwoordcategorieën voor zichzelf opschrijft.

Scoringsprotocol

In de volgende tabel wordt het MATE-Uitkomsten scoreformulier toegelicht.

Module	Score	Scoring en berekening	Bereik min max
5. Lichamelijke klachten	Lichamelijke klachten [S5.1]	Som van de 10 itemscores.	0 – 40
Toelichting	Bij het ontbreken van antwoorden bij Lichamelijke klachten [S5.1] (maximaal 3) kan een schatting gemaakt worden van de score door het gemiddelde te berekenen van de wel ingevulde items en dat gemiddelde met 10 te vermenigvuldigen.		
7. MATE-IC	Beperkingen - Totaal [S7.1]	Som van de scores op de 19 beperkingitems.	0 – 76
	Beperkingen - Basaal [S7.2]	Som van de scores op 8 items: d610 Verwerven en behouden van woonruimte; d620-d640 Huishoudelijke taken; d510,d520,d540 Persoonlijke verzorging; d5700 Zich verzekeren van fysiek comfort; d5701 Zorg dragen voor voeding en fitheid; d5702a Verkrijgen en opvolgen van adviezen en behandeling van de gezondheidszorg; d5702b Beschermen tegen gezondheidsrisico's van riskant gedrag; d230 Uitvoeren van dagelijkse routinehandelingen	0 – 32
	Beperkingen - Relatieel [S7.3]	Som van de scores op 5 items: d770 intieme relaties; d7600 ouder-kind relaties; d750,d760 informele sociale relaties en familierelaties; d740 formele relaties; d710-d720 Algemene tussenmenselijke interacties	0 – 20
Toelichting	Voor de Beperkingen-scores kan bij ontbrekende antwoorden een schatting gemaakt worden door het gemiddelde te berekenen van de ingevulde items en dat te vermenigvuldigen met het aantal items van de score, (tussen haakjes het aantal items dat mag ontbreken): Beperkingen - Totaal [S7.1]: 19(7), Beperkingen - Basaal [S7.2]: 8(3), Beperkingen - Relatieel [S7.3]: 5(2),6		
Q1. Middelen: Verlangen	Verlangen [SQ1.1]	Som van de 5 itemscores.	0 – 20
Toelichting	Bij het ontbreken van een antwoord (maximaal 1) kan een schatting gemaakt worden van de score door het gemiddelde te berekenen van de ingevulde items en dat gemiddelde met 5 te vermenigvuldigen. ⁷		
Q2. Depressie, Angst en Stress	Depressie [SQ2.1]	Som van de 7 itemscores (#3,#5,#10,#13,#16,#17,#21). Vermenigvuldig de som met 2.	0 – 42
	Angst [SQ2.2]	Som van de 7 itemscores (#2,#4,#7,#9,#15,#19,#20). Vermenigvuldig de som met 2.	0 – 42
	Stress [SQ2.3]	Som van de 7 itemscores (#1,#6,#8,#11,#12,#14,#18). Vermenigvuldig de som met 2.	0 – 42
	Depressie Angst Stress - Totaal [SQ2.4]	Som van SQ2.1, SQ2.2 en SQ2.3.	0 – 126
Toelichting	<p>Een scoringsmal is via http://www.mateinfo.eu te verkrijgen.</p> <p>Bij het ontbreken van antwoorden voor de score Depressie [SQ2.1], Angst [SQ2.2] en Stress [SQ2.3] een schatting gemaakt worden van de score door het gemiddelde te berekenen van de ingevulde items en dat gemiddelde met 7 te vermenigvuldigen (maximaal 3 ontbrekende antwoorden per score).</p> <p>Depressie Angst Stress - Totaal [SQ2.4] kan berekend worden door de scores Depressie [SQ2.1], Angst [SQ2.2] en Stress [SQ2.3] op te tellen.</p>		

Definities en ankerpunten van de MATE-IC

In dit deel worden voor elk van de te beoordelen domeinen en factoren van de MATE-IC (module 7) een uitvoerige uitleg gegeven.

Van elk van de domeinen en factoren wordt eerst de officiële ICF-definitie gegeven, die wordt weergegeven als in de ICF Handleiding, ze is alleen soms wat ingekort en incidenteel aangepast aan de doelgroep.

Vervolgens worden bij elk cijfer van 0 tot 4 zogenaamde ankerpunten omschreven. Ankerpunten zijn omschrijvingen die behulpzaam zijn bij het geven van het cijfer. Het gaat hier overigens steeds om suggesties, men moet steeds zijn eigen oordeel bepalen. Ten slotte worden bij elk domein of factor problemen en oplossingen aangedragen die zich kunnen voordoen en tips die bij het oordeel behulpzaam zijn.

d770 Het aangaan en onderhouden van intieme relaties

ICF definitie Een nauwe of romantische relatie aangaan en onderhouden, zoals tussen man en vrouw, geliefden of seksuele partners.

Inclusies Romantische relaties; samenlevingsrelaties; seksuele relaties.

Voorbeeldvraag *Had u moeilijkheden met uw partner?
(of er moeite mee dat u geen partner had?)*

- Ankerpunten**
0. Er waren geen moeilijkheden met het aangaan en onderhouden van intieme relaties.
  1. Er waren moeilijkheden met het aangaan en onderhouden van intieme relaties die merkbaar waren in het dagelijks leven.
  2. Er waren moeilijkheden met het aangaan en onderhouden van intieme relaties die het dagelijks leven verstoorden.
  3. Er waren moeilijkheden met het aangaan en onderhouden van intieme relaties die het dagelijks leven gedeeltelijk ontwrichtten.
  4. Er waren moeilijkheden met het aangaan en onderhouden van intieme relaties die het dagelijks leven volledig ontwrichtten.

- Problemen, vragen, tips**
- » Het gaat hierbij bijvoorbeeld om spanningen in de relatie, gebrek aan emotionele diepgang, ongelijkheid in de relatie, niet alleen kunnen zijn, gemis aan veiligheid, intimiteit, agressie in de relatie, het niet kunnen krijgen of veel wisselen van relaties.
  - » *De persoon heeft geen intieme relatie(s).* Belangrijk is of de persoon (een) intieme relatie(s) wil.
Als de persoon geen intieme relatie(s) wil is het van belang vast te stellen of dat het gevolg is van een (psychisch) gezondheidsprobleem. Wanneer dan niet zo is, kan men een “o” coderen. Als persoon wel een relatie wil, dan moet naar de ervaren problemen gevraagd worden. Bijvoorbeeld naar de mate (intensiteit) van eenzaamheid of het doen van pogingen om relatie(s) aan te knopen (frequentie).

d7600 Ouder-kind relaties

ICF definitie Een ouder worden en zijn, zowel biologisch als via adoptie, zoals door het aangaan en onderhouden van een relatie als een ouder met een biologisch eigen kind of met een geadopteerd kind, en door fysieke, intellectuele en emotionele steun te bieden aan een biologisch eigen kind of een geadopteerd kind.

Voorbeeldvraag *Waren er moeilijkheden in de omgang met uw kind(eren)?*

- Ankerpunten**
- o. Er waren geen moeilijkheden in de ouder-kind relatie.
  1. Er waren moeilijkheden in de ouder-kind relatie die merkbaar waren in het dagelijks leven.
  2. Er was gedurende een belangrijk deel van de tijd sprake van verwaarlozing van het kind, of er waren moeilijkheden in de ouder-kind relatie die het dagelijks leven verstoorden.
  3. Er was het merendeel van de tijd sprake van verwaarlozing van het kind, of er waren moeilijkheden in de ouder-kind relatie die het dagelijks leven gedeeltelijk ontwrichtten.
  4. Er was de gehele tijd sprake van verwaarlozing van het kind, of er waren moeilijkheden in de ouder-kind relatie die het dagelijks leven volledig ontwrichtten.

- Problemen, vragen, tips**
- » Het gaat hier om de persoon in de rol van ouder, niet in de rol van kind ten opzichte van de eigen ouders.
  - » Tot dit domein behoren problemen die persoon zelf ervaart in diens ouderrol.
  - » Tot dit domein behoren ook problemen die het kind van de persoon ondervindt. Beoordeel deze laatste ongeacht de opvatting van de persoon. Denk hierbij aan lichamelijke, seksuele of psychische mishandeling, of lichamelijke of psychische verwaarlozing of getuige zijn van huiselijk geweld.
  - » In het geval persoon zelf geen problemen aangeeft, kan er toch sprake zijn van vermoeden. Dit vermoeden kan ontstaan bij de beantwoording van domeinen die nog aan de orde komen - in dat geval is het aan te bevelen aan het eind van de bevraging van deze module op mogelijke problemen in de ouder-kind relatie terug te komen en door te vragen. Denk hierbij aan beperkingen die de persoon heeft met zelfverzorging, problemen met dagritme, omgaan met stress of crisissituaties, of beperkingen in het voeren van een huishouden, of problemen met economische zelfstandigheid of wonen. Ook kan er vermoeden zijn als er sprake is van polydruggebruik, cocaïnegebruik en of excessief alcoholgebruik en of bij een langdurige verslavingscarriere. Ten slotte wanneer er sprake is van een gezin dat als probleemgezin bekend staat.
  - » *De persoon heeft geen kinderen.* In het algemeen kan men dan een “o” coderen. Als de persoon een on vervulde kinderwens heeft, dan moet naar de ervaren problemen gevraagd worden. Bijvoorbeeld naar het doen van pogingen om kinderen te krijgen en naar de invloed op het leven van de persoon.

d750,d760 Het aangaan en onderhouden van informele sociale relaties en familierelaties

ICF definitie Omgaan met anderen, zoals toevallige relaties aangaan en onderhouden met personen in dezelfde gemeenschap of dezelfde woonplaats, of met medewerkers, studenten, sport of spelkameraden of personen met dezelfde achtergrond of hetzelfde beroep (d750).

Aangaan en onderhouden van relaties met verwanten, zoals met naaste familieleden, verre familie, pleeg- en adoptie familie en stief-relaties, verdere relaties zoals achterneven, of voogden (d760).

Inclusies Informele relaties met vrienden; informele relaties met burenen; informele relaties met kennissen; informele relaties met medebewoners; informele relaties met personen met gemeenschappelijk kenmerk; kind - ouder relaties; broer - zus relaties; familierelaties in bredere zin.

Voorbeeldvraag *Had u moeilijkheden met familie of met vrienden?*

Ankerpunten 0. Er waren geen moeilijkheden met familie of vrienden.

1. Er waren moeilijkheden met familie of vrienden die merkbaar waren in het dagelijks leven.
2. Er waren moeilijkheden met familie of vrienden die het dagelijks leven verstoorden.
3. Er waren moeilijkheden met familie of vrienden die het dagelijks leven gedeeltelijk ontwrichtten.
4. Er waren moeilijkheden met familie of vrienden die het dagelijks leven volledig ontwrichtten.

Problemen, vragen, tips » *De persoon heeft geen familie of vrienden.* Net als bij intieme relaties geldt dat belangrijk is of de persoon (een) zulke relaties of contacten wil. Zo ja, dan moet naar de ervaren problemen gevraagd worden. Coderen naar de mate waarin de persoon hier ontevreden over is (intensiteit) en of de persoon pogingen doet (frequentie) om zulke contacten aan te gaan of te bestendigen.

» *De persoon wil geen contacten met familie of vrienden.* In dat geval is het van belang vast te stellen of dat niet het gevolg is van een (psychisch) gezondheidsprobleem. Als dat niet zo is, kan men een "o" coderen. Als dat wel zo is, scoor dan de mate van beperking.

d740 Het aangaan en onderhouden van formele relaties

ICF definitie Specifieke relaties in formele situaties aangaan en onderhouden, zoals omgaan met werkgevers, deskundigen of dienstverleners.

Inclusies Omgaan met meerderen; omgaan met ondergeschikten; omgaan met sociaal gelijken.

Voorbeeldvraag *Had u moeilijkheden in de omgang met uw werkgever, deskundigen, dienstverleners of zorgverleners?*

- Ankerpunten**
- o. Er waren geen moeilijkheden met formele relaties.
  1. Er waren zelden moeilijkheden met formele relaties.
  2. Er waren soms moeilijkheden met formele relaties.
  3. Er waren vaak moeilijkheden met formele relaties.
  4. Er waren voortdurend moeilijkheden met formele relaties.

Problemen, vragen, tips

- » *Als de persoon geen formele contacten heeft gehad*, is het van belang of persoon die vermijdt, omdat dat kan duiden op problemen bij het aangaan en onderhouden van formele contacten. Alleen als persoon aannemelijk kan maken dat hij gewoon geen formele contacten heeft gehad, kan een “o” gecodeerd worden, anders is er sprake van beperking.
- » Praktisch is het vrijwel onmogelijk om geen formele contacten te hebben. Vraag door, bijvoorbeeld naar contacten met winkelpersoneel, ambtenaren e.d.
- » Belangrijke formele contacten zijn werkgevers, collega's, maar ook de sociale dienst, artsen, hulpverleners en verplegend personeel, politie e.d.

d710-d720 Algemene tussenmenselijke interacties

ICF definitie Met personen in interactie komen in overeenstemming met de context en cultuur, met de juiste mate van respect en achting, of beantwoorden van de gevoelens van anderen (d710). Interacties met andere personen onderhouden en reguleren, in overeenstemming met de context en de cultuur, zoals door het reguleren van emoties en impulsen, verbale en fysieke agressie, door onafhankelijk op te treden in sociale interacties, en door zich te gedragen in overeenstemming met de sociale regels en conventies (d720).

Inclusies Respect en warmte in relaties; waardering in relaties; tolerantie in relaties; kritiek in relaties; sociale cues in relaties; fysiek contact in relaties; aangaan van relaties; beëindigen van relaties; reguleren van gedrag in gezelschap; zich gedragen volgens sociale regels in gezelschap; bewaren van sociale afstand.

Voorbeeldvraag *Had u moeite om contact met andere mensen te maken of met andere mensen om te gaan?*

- Ankerpunten**
- o. Er waren geen moeilijkheden in de omgang met mensen in het algemeen.
  1. Er waren zelden moeilijkheden in de omgang met mensen in het algemeen.
  2. Er waren soms moeilijkheden in de omgang met mensen in het algemeen.
  3. Er waren vaak moeilijkheden in de omgang met mensen in het algemeen.
  4. Er waren voortdurend moeilijkheden in de omgang met mensen in het algemeen.

Problemen, vragen, tips

- » Het gaat om problemen in de algemene omgang met andere mensen, zoals het niet geven of ontvangen van respect, aandacht, erkenning, het niet betuigen van tolerantie, niet toelaten van kritiek, niet uitwisselen van sociale communicatie en het niet verdragen van lichamelijk contact (bijvoorbeeld een hand geven).
- » Problemen kunnen zijn in de richting van verlegenheid en subassertiviteit, maar ook in de richting van overmatige assertiviteit en agressiviteit.
- » De wijze waarop de persoon zich gedraagt in het interview kan een goede aanwijzing zijn voor de mate van beperking.

d810-d859 Opleiding, beroep en werk

ICF definitie Onder opleiding worden alle denkbare soorten van opleiding verstaan. Zowel informele opleidingen (bijvoorbeeld het leren van handvaardigheden en privé-onderricht), voorschoolse opleiding, schoolse opleiding, beroeps en hogere opleidingen en andere niet gespecificeerde opleidingen (d810-d839). Beroep en werk omvat werkend leren als voorbereiding op werken, het verwerven behouden en beëindigen van werk en heeft betrekking op zowel betaald als op onbetaald werk (d840-d859).

Voorbeeldvraag *Had u moeilijkheden met werk of met het volgen van onderwijs?*

- Ankerpunten**
0. Er waren geen moeilijkheden met opleiding, werk of beroep.
  1. Er waren moeilijkheden met opleiding, werk of beroep die merkbaar waren in het dagelijks leven.
  2. Er waren moeilijkheden met opleiding, werk of beroep die het dagelijks leven verstoorden.
  3. Er waren moeilijkheden met opleiding, werk of beroep die het dagelijks leven gedeeltelijk ontwrichtten.
  4. Er waren moeilijkheden met opleiding, werk of beroep die het dagelijks leven volledig ontwrichtten.

- Problemen, vragen, tips**
- » *Werkloosheid.* Als de persoon werkloos is, dan beoordelen in hoeverre iemand moeilijkheden ondervindt of beperkingen heeft bij het zoeken naar werk.
  - » *Huisvrouw of man.* Huisvrouw of huisman is onbetaald werk, dus codeer de mate waarin hiermee moeilijkheden zijn. Moeilijkheden met het uitvoeren van huishoudelijke taken worden bij d620-d640 gescoord.
  - » *Gepensioneerd, arbeidsongeschikt of rentenier.* Als de persoon geen werkzaam leven (meer) leidt dan kan men meestal een “o” coderen. Uitzondering is als iemand toch nog werkt of wil werken bijvoorbeeld vrijwilligerswerk of een opleiding volgt. Als daar dan problemen mee zijn, beoordeel deze dan.
  - » *Illegaal werk.* Of het werk dat iemand doet legaal is of niet maakt voor de codering niet uit, zolang het gaat om geregelde werkzaamheden, dat wil zeggen dat het werk gaat met vaste arbeidstijden, afspraken, geregelde beloning e.d.
  - » *Conflicten met werkgevers.* Conflicten moeten worden gecodeerd bij problemen met formele relaties. Als dat gevolg heeft voor de huidige werkzaamheden (bijvoorbeeld dreigend ontslag) dan moet de beperking die ontstaan is in het functioneren in het werk hier wel gescoord worden.
  - » *Als de persoon geen werk of opleiding wil,* beoordeel dan in hoeverre het niet willen voortvloeit uit een (psychisch) gezondheidsprobleem (bijvoorbeeld depressie). Als dat niet zo is, kan men een “o” coderen.
Als het niet willen werken leidt tot problemen op andere domeinen, zoals economische zelfstandigheid, moeten die daar gescoord worden.

d870 Economische zelfstandigheid

ICF definitie Beschikken over economische bronnen, privé bronnen of sociaal-maatschappelijke bronnen, om economische zekerheden veilig te stellen in verband met de huidige en toekomstige behoeften.

Inclusies Persoonlijke financiële bronnen; sociaal-economische bronnen.

Voorbeeldvraag *Had u moeite in uw dagelijks levensonderhoud te voorzien, kwam u geld tekort?*

- Ankerpunten**
- o. Er waren geen moeilijkheden met het voorzien in het levensonderhoud.
  1. Er waren zelden moeilijkheden met het voorzien in het levensonderhoud.
  2. Er waren soms moeilijkheden met het voorzien in het levensonderhoud.
  3. Had meerdere malen niet genoeg geld om noodzakelijke dingen te bekostigen zoals eten of huur.
  4. Had vrijwel nooit genoeg geld om noodzakelijke dingen te bekostigen zoals eten of huur.

Problemen, vragen, tips

- » *Illegale middelen van bestaan.* Voor de beoordeling van economische zelfstandigheid is de bron van inkomsten niet van belang. Illegale middelen tellen dus ook mee.
- » *Financiële afhankelijkheid.* Als iemand voor zijn inkomen afhankelijk is van een ander, bijvoorbeeld een partner of een ouder, en deze heeft voldoende middelen verschaft, dan zijn er geen problemen.

d920 Recreatie en vrije tijd

ICF definitie Meedoen aan alle vormen van spel, activiteiten in het kader van recreatie of vrijetijdsbesteding, zoals informele of georganiseerde spelen en sport, fitness programma's, ontspanning, amusement of vertier, bezoeken van kunstgaleries, musea, bioscoop of theater; handenarbeid en hobby's, voor eigen plezier lezen, muziekinstrumenten bespelen; rondreizen, toeristische uitstapjes maken, en uit hobby reizen.

Inclusies Spel; sport; kunst en cultuur; handenarbeid; hobby's; sociale activiteiten.

Voorbeeldvraag *Had u moeite met het vinden of besteden van vrije tijd, bijvoorbeeld om te ontspannen of te sporten?*

- Ankerpunten**
0. Er waren geen moeilijkheden met het besteden of vinden van vrije tijd.
  1. Er waren zelden moeilijkheden met het besteden of vinden van vrije tijd.
  2. Er waren soms moeilijkheden met het besteden of vinden van vrije tijd.
  3. Er waren vaak moeilijkheden met het besteden of vinden van vrije tijd.
  4. Er waren voortdurend moeilijkheden met het besteden of vinden van vrije tijd.

- Problemen, vragen, tips**
- » *De persoon had geen vrije tijd.* Wanneer iemand in het geheel geen vrije tijd had, is de vraag of hij of zij zich daardoor gehinderd of beperkt voelt - de mate waarin de persoon dat voelt, moet gescoord worden.
  - » *Als de persoon geen vrijetijdsactiviteiten wil ondernemen,* is het van belang vast te stellen of dat een gevolg is van een (psychisch) gezondheidsprobleem. Als dat niet zo is, kan men een "o" coderen. Als dat wel zo is, scoor dan de mate van beperking.
  - » *Daklozen, of klinisch opgenomen patiënten* hebben mogelijk niet steeds een idee van "vrije tijd". Bij hen kan beter gesproken worden van mogelijkheid voor ontspanning, rust nemen, dingen voor jezelf doen e.d.

d930 Religie en spiritualiteit

ICF definitie	Meedoen aan religieuze en spirituele activiteiten, in organisaties en via praktische oefeningen in het kader van zelfontplooiing, het zoeken naar zingeving, religieuze of spirituele waarden en het aangaan van een verbintenis met een goddelijke macht, zoals door het bijwonen van bijeenkomsten in een kerk, tempel, moskee of synagoge, door het met een religieus doel bidden of zingen, en door spirituele meditatie.
Inclusies	Georganiseerde religie; spiritualiteit.
Voorbeeldvraag	<i>Had u moeilijkheden met het meedoen aan religieuze of spirituele bijeenkomsten of organisaties in kader van zelfontplooiing het zoeken naar zingeving, religieuze of spirituele waarden?</i>
Ankerpunten	<ul style="list-style-type: none"> o. Er waren geen moeilijkheden in het (mee)doen aan religieuze en spirituele activiteiten of organisaties. 1. Er waren zelden moeilijkheden in het (mee)doen aan religieuze en spirituele activiteiten of organisaties. 2. Er waren soms moeilijkheden in het (mee)doen aan religieuze en spirituele activiteiten of organisaties. 3. Er waren vaak moeilijkheden in het (mee)doen aan religieuze en spirituele activiteiten of organisaties. 4. Er waren voortdurend moeilijkheden in het (mee)doen aan religieuze en spirituele activiteiten of organisaties.
Problemen, vragen, tips	<ul style="list-style-type: none"> » <i>De persoon is niet gelovig of spiritueel geïnteresseerd.</i> In dat geval nagaan of dit de persoon hindert en als beperking ervaart. Als dat niet het geval is, kan een “o” gecodeerd worden, scoor anders de mate waarin dit een probleem is. » <i>Sekte.</i> Behoren bij een sekte, of aan de activiteiten deelnemen valt onder het uitoefenen van religieuze en spirituele activiteiten.

d610 Verwerven en behouden van woonruimte

ICF definitie Kopen, huren, meubileren en inrichten van een huis, appartement of andere woonruimte.

Voorbeeldvraag *Had u gebrek aan onderdak of had u andere problemen met huisvesting?*

Ankerpunten 0. Er waren geen moeilijkheden met het verwerven, behouden of inrichten van woonruimte.

1. Er waren moeilijkheden met het verwerven, behouden of inrichten van woonruimte die merkbaar waren in het dagelijks leven.
2. Er waren moeilijkheden met het verwerven, behouden of inrichten van woonruimte die het dagelijks leven verstoorden.
3. Er waren moeilijkheden met het verwerven, behouden of inrichten van woonruimte die het dagelijks leven gedeeltelijk ontwrichtten.
4. Is er niet in geslaagd woonruimte te verwerven of te behouden.

Problemen, vragen, tips » *Niet zelfstandig wonen.* Als iemand niet zelfstandig woont, maar bijvoorbeeld zonder problemen in een voorziening woont, of naar tevredenheid nog bij ouders thuis dan is er in het algemeen geen sprake van beperkingen in het verwerven en behouden van woonruimte.

» *Verblijf in een niet-woonvoorziening.* Als de persoon verblijft in bijvoorbeeld ziekenhuis of gevangenis, dat wil zeggen een voorziening die niet bedoeld is als woonvoorziening, dient beoordeeld te worden of de persoon buiten deze voorziening problemen heeft met verwerven en behouden van woonruimte.

d620-d640 Huishoudelijke taken, zoals inkopen doen, het bereiden van maaltijden en het huishouden doen

ICF definitie Selecteren, verwerven en transporteren van alle goederen en diensten die nodig zijn voor het dagelijks leven, zoals selecteren, aanschaffen, transporteren en opslaan van voedsel, dranken, kleding, schoonmaakmateriaal, brandstof, huisraad, huishoudelijke benodigdheden, keukengerei, kookbenodigdheden, huishoudelijke apparatuur, gereedschap; verwerven van voorzieningen en andere huishoudelijke diensten. (d620).

Plannen, organiseren, koken en serveren van eenvoudige en ingewikkelde maaltijden voor zichzelf en anderen, zoals samenstellen van een menu, selecteren van consumeerbaar voedsel en dranken, verzamelen van ingrediënten voor het bereiden van maaltijden, koken via verhitting en klaarmaken van koud voedsel en dranken, en opdienen van het voedsel. (d630)

Het huishouden verzorgen door het schoonmaken van het huis, wassen van de kleding, gebruiken van huishoudelijke apparatuur, opbergen van voedsel en verwijderen van vuilnis. (d640).

Inclusies Boodschappen doen; verzamelen van dagelijkse benodigdheden, bereiden van eenvoudige en ingewikkelde maaltijden; wassen en drogen van kleding; schoonmaken van kookruimte en kookgerei; schoonmaken van woonruimte; gebruiken van huishoudelijke apparatuur; opbergen van dagelijkse benodigdheden; verwijderen van afval.

Voorbeeldvraag *Had u moeite met huishoudelijke taken, zoals inkopen doen, het bereiden van maaltijden of het huishouden doen?*

- Ankerpunten**
0. Er waren geen moeilijkheden met inkopen doen, het bereiden van maaltijden of het huishouden doen en de persoon verwaarloosde deze taken nooit.
  1. Er waren zelden moeilijkheden met inkopen doen, het bereiden van maaltijden of het huishouden doen en de persoon verwaarloosde deze taken zelden.
  2. Er waren soms moeilijkheden met inkopen doen, het bereiden van maaltijden of het huishouden doen, of de persoon verwaarloosde deze taken soms.
  3. Er waren vaak moeilijkheden met inkopen doen, het bereiden van maaltijden of het huishouden doen, of de persoon verwaarloosde deze taken vaak.
  4. Er waren voortdurend moeilijkheden met inkopen doen, het bereiden van maaltijden of het huishouden doen, of de persoon verwaarloosde deze taken voortdurend.

- Problemen, vragen, tips**
- » *De persoon hoeft geen huishouden te voeren* omdat iemand anders het voor hem of haar doet, bijvoorbeeld partner of ouder. Als dat een voor beide partijen bevredigende regeling is, is de persoon niet beperkt (score “o”).
  - » *De persoon heeft geen huis(houden), bijvoorbeeld vanwege dakloosheid of zwervend bestaan.* In dat geval vooral beoordelen in hoeverre iemand zorgt voor zijn maaltijden, zijn was doet en op zijn spullen past.
  - » *De persoon verblijft in een voorziening.* In dat geval beoordelen in hoeverre iemand, passend bij de voorziening, zorgt voor zijn maaltijden, zijn was doet en zijn dagelijkse spullen verzorgt.

d510,d520,d540 Persoonlijke verzorging, zoals zichzelf wassen, verzorgen van lichaamsdelen, zich kleden

ICF definitie Wassen en afdrogen van het gehele lichaam, of lichaamsdelen, met gebruik van water en geschikte was- en droogmaterialen of methoden, zoals baden, douchen, wassen van handen en voeten, gezicht en haar, en met een handdoek drogen (d510).

Verzorgen van delen van het lichaam, zoals de huid, het gezicht, de tanden, de hoofdhuid, de nagels en de genitalia, waar meer voor nodig is dan alleen wassen en afdrogen (d520).

Gecoördineerde acties en taken uitvoeren voor het in de juiste volgorde aan- en uittrekken van kleding en schoeisel, zich kleden in overeenstemming met de sociale setting en klimatologische omstandigheden (d540).

Inclusies Wassen van lichaamsdelen; wassen van gehele lichaam; zich afdrogen; verzorgen van huid; verzorgen van tanden; verzorgen van het haar; verzorgen van vingernagels; verzorgen van teennagels; aan- en uittrekken van kleding en voetbedekking en het kiezen van juiste kleding .

Voorbeeldvraag *Had u moeite met persoonlijke verzorging, zoals uzelf wassen, uw lichaam verzorgen of uzelf kleden?*

- Ankerpunten**
0. Er waren geen moeilijkheden met zich wassen, lichaamsverzorging of zich kleden. Ziet er verzorgd en schoon uit en lijkt zichzelf te verzorgen.
  1. Er waren zelden moeilijkheden met zich wassen, lichaamsverzorging of zich kleden. Ziet er enigszins onverzorgd uit.
  2. Er waren soms moeilijkheden met zich wassen, lichaamsverzorging of zich kleden. Maakt een enigszins verwaarloosde indruk.
  3. Er waren vaak moeilijkheden met zich wassen, lichaamsverzorging of zich kleden. Maakt een sterk verwaarloosde indruk.
  4. Er waren voortdurend moeilijkheden met zich wassen, lichaamsverzorging of zich kleden. Is duidelijk niet in staat zichzelf te verzorgen.

- Problemen, vragen, tips**
- » *Kan vaak worden gescoord op grond van observatie van de persoon.* Let op uiterlijke tekenen van verwaarlozing, zoals vuile kleding, ongewassen haren, stank.
  - » Er kan twijfel zijn of de huidige verschijning leidt tot een goede score, bijvoorbeeld: de persoon ziet er wel netjes uit, maar het vermoeden is dat dat een uitzondering is, of juist andersom: in dat geval moet er doorggevraagd worden.

d5700 Zich verzekeren van fysiek comfort

ICF definitie Voor zichzelf zorgen door er bewust en daadwerkelijk voor te zorgen dat het lichaam in een comfortabele stand verkeert, dat men het niet te heet of te koud heeft, en dat er voldoende licht is.

Voorbeeldvraag *Had u er moeite mee voor een veilige slaappleaats of voor beschermende kleding te zorgen?*

- Ankerpunten**
- o. Zorgde gedurende de gehele tijd goed voor zichzelf wat betreft fysiek comfort: had een veilige slaappleaats en droeg beschermende kleding.
  1. Zorgde gedurende een klein deel van de tijd niet voor zichzelf wat betreft fysiek comfort: geen veilige slaappleaats, geen beschermende kleding.
  2. Zorgde gedurende een belangrijk deel van de tijd niet voor zichzelf wat betreft fysiek comfort: geen veilige slaappleaats, geen beschermende kleding.
  3. Zorgde het merendeel van de tijd niet voor zichzelf wat betreft fysiek comfort: geen veilige slaappleaats, geen beschermende kleding.
  4. Zorgde de gehele tijd niet voor zichzelf wat betreft fysiek comfort: geen veilige slaappleaats, geen beschermende kleding.

- Problemen, vragen, tips**
- » *Kan vaak worden gescoord op grond van observatie van de persoon.* Let op passende kleding en algemene verschijning (tekenen van zelfverwaarlozing).
  - » Als er twijfel is over het voor zichzelf zorgen dan kan er doorgevraagd worden. Let dan vooral op de frequentie van het gedrag.
  - » Dakloosheid zal vaak samengaan met onvoldoende zelfbescherming.

d5701 Zorg dragen voor voeding en fitheid

ICF definitie Voor zichzelf zorgen door het bewust selecteren en consumeren van voedzaam voedsel en het behouden van lichamelijke fitheid.

Voorbeeldvraag *Had u er moeite mee om gezond te eten en te drinken of om voor uw lichamelijke conditie te zorgen?*

- Ankerpunten**
- o. Er waren geen moeilijkheden met zich gezond voeden of fit houden.
  - 1. Zorgde een enkele keer niet goed voor zichzelf wat betreft voeding of fitheid.
  - 2. Zorgde soms niet goed voor zichzelf wat betreft voeding of fitheid.
  - 3. Zorgde vaak niet goed voor zichzelf wat betreft voeding of fitheid.
  - 4. Zorgde voortdurend niet goed voor zichzelf wat betreft voeding of fitheid.

- Problemen, vragen, tips**
- » *Kan vaak worden gescoord op grond van observatie van de persoon.* Let op tekenen van ondervoeding of slechte conditie.
  - » Als er twijfel is over het voor zichzelf zorgen dan kan er doorgevraagd worden. Let dan vooral op de frequentie van het gedrag.

d5702a Verkrijgen en opvolgen van adviezen en behandeling van de gezondheidszorg

- ICF definitie** Voor zichzelf zorgen door bewust doen wat nodig is om op de eigen gezondheid te letten, reageren op gezondheidsrisico's en voorkomen van gezondheidsschade zoals door het letten op de eigen gezondheid en, tijdig naar de dokter gaan of andere medische hulp inroepen en doktersadvies opvolgen.
- Voorbeeldvraag** *Had u moeite medische adviezen op te volgen of mee te werken aan behandeling? Vermeed u naar de dokter te gaan, ook al was het nodig?*
- Ankerpunten**
0. Er waren geen moeilijkheden met het verkrijgen en opvolgen van adviezen en behandeling van de gezondheidszorg.
    1. Was slordig met acht slaan op signalen van ziekte, of hield zich niet steeds aan medisch advies.
    2. Negeerde soms signalen van ziekte of hield zich soms niet aan medisch advies.
    3. Negeerde vaak signalen van ziekte of hield zich vaak niet aan medisch advies.
    4. Vermeed ieder contact met de gezondheidszorg.
- Problemen, vragen, tips**
- » Men kan eventueel beginnen met een vraag naar contacten met de gezondheidszorg, dat bevrageet soepeler. Men kan hier ook aanknopen bij wat al geantwoord is op vragen over behandelingen en medicijngebruik bij Module 2. Indicaties psychiatrisch/medisch consult.
  - » *Conflicten*. Conflicten met de dokter (of met andere gezondheidswerkers) moeten niet hier maar bij formele contacten (d740) gecodeerd worden.
  - » *Als persoon geen contact onderhoudt met de gezondheidszorg* dan de score laten afhangen of de gezondheidstoestand van persoon zo'n contact wel nodig heeft.
  - » Het gaat hier om een gesplitst deel van de ICF-categorie *Behoud van eigen gezondheid* (d5702), namelijk het letten op gezondheidssignalen en het gebruik maken van gezondheidszorg (d5702a).

d5702b Beschermen tegen gezondheidsrisico's van riskant gedrag

ICF definitie Voor zichzelf zorgen door bewust doen wat nodig is om op de eigen gezondheid te letten, reageren op gezondheidsrisico's en voorkomen van gezondheidsschade zoals door fysiek letsel, besmettelijke ziekten en seksueel overdraagbare ziekten.

Voorbeeldvraag *Liep uw gezondheid gevaar door riskant gedrag? Had u onbeschermd seksueel contact met wisselende partners of nam u onder invloed aan het verkeer deel of, als u drugs gebruikt, gebruikte u vuile spuiten?*

- Ankerpunten**
- o. Vertoonde geen riskant gedrag.
  - 1. Vertoonde een enkele keer enigszins riskant gedrag.
  - 2. Vertoonde soms enigszins riskant gedrag of vertoonde een enkele keer zeer riskant gedrag.
  - 3. Vertoonde vaak enigszins riskant gedrag of vertoonde soms zeer riskant gedrag.
  - 4. Vertoonde vaak zeer riskant gedrag.

- Problemen, vragen, tips**
- » Normaliter wordt gebruik van alcohol, drugs en tabak gescoord als riskant gedrag, maar dat wordt op deze plaats in de MATE niet beoordeeld. het feit dat iemand alcohol, drugs of tabak gebruikt wordt hier dus niet als riskant gedrag gescoord.
  - » *Voorbeelden van enigszins riskant gedrag:* intraveneus druggebruik met schone naalden, vrijen zonder condoom met wisselende partners, onder lichte invloed aan het verkeer deelnemen.
  - » *Voorbeelden van zeer riskant gedrag:* spuiten delen, vrijen zonder condoom met partners waarvan vermoed kan worden dat ze besmet zijn, aan het verkeer deelnemen met veel alcohol op.
  - » Het gaat hier om een gesplitst deel van de ICF-categorie *Behoud van eigen gezondheid* (d5702), namelijk het al dan niet vertonen van riskant, gezondheidsbedreigend gedrag (d5702b).

d230 **Uitvoeren van dagelijkse routinehandelingen**

ICF definitie Eenvoudige of complexe acties uitvoeren, die nodig zijn om dagelijkse routinehandelingen of verplichtingen te plannen, uit te voeren en te voltooien, zoals het reserveren van tijd en het plannen van de afzonderlijke activiteiten gedurende de dag.

Voorbeeldvraag *Had u moeite met het plannen, regelen of voltooien van dagelijkse activiteiten?*

- Ankerpunten**
0. Er waren geen moeilijkheden met dagelijkse routinehandelingen of verplichtingen.
    1. Voerde gedurende een klein deel van de tijd dagelijkse routinehandelingen niet uit of voldeed niet aan dagelijkse verplichtingen.
    2. Voerde gedurende een belangrijk deel van de tijd dagelijkse routinehandelingen niet uit of voldeed niet aan dagelijkse verplichtingen.
    3. Voerde het merendeel van de tijd dagelijkse routinehandelingen niet uit of voldeed niet aan dagelijkse verplichtingen.
    4. Voerde de gehele tijd dagelijkse routinehandelingen niet uit of voldeed niet aan dagelijkse verplichtingen.

Problemen, vragen, tips » Let in het bijzonder op de regelmaat van schoolgang of werkuitvoering of volgen van behandeling of training en op het aanhouden van dagritme.

d240 Omgaan met stress en andere mentale eisen

ICF definitie Eenvoudige of complexe acties uitvoeren om te kunnen voldoen aan de mentale eisen van het uitvoeren van taken waarbij men grote verantwoordelijkheid draagt, en waarbij sprake is van stress, afleiding, of crisissituaties, zoals het autorijden in druk verkeer of het verzorgen van vele kinderen.

Inclusies Dragen van verantwoordelijkheden; omgaan met stress; omgaan met crisissituaties.

Voorbeeldvraag *Had u moeite in lastige situaties met stress om te gaan of om te gaan met druk als er veel van u gevraagd werd?*

- Ankerpunten**
0. Er waren geen moeilijkheden met taken waarbij men grote verantwoordelijkheid draagt, en waarbij sprake is van stress.
  1. Raakte een enkele keer gefrustreerd of gestresseerd met taken waarbij men grote verantwoordelijkheid draagt, en waarbij sprake is van stress.
  2. Raakte soms gefrustreerd of gestresseerd met taken waarbij men grote verantwoordelijkheid draagt, en waarbij sprake is van stress.
  3. Raakte vaak gefrustreerd of gestresseerd met taken waarbij men grote verantwoordelijkheid draagt, en waarbij sprake is van stress.
  4. Kon niet omgaan met taken waarbij men grote verantwoordelijkheid draagt, en waarbij sprake is van stress. Raakte in paniek of vermeed deze situaties in het geheel.

- Problemen, vragen, tips**
- » Vraag naar de wijze waarop persoon met stress omgaat.
  - » Denk aan taken als autorijden, voor anderen zorgen, veeleisend werk, maar ook reageren op plotselinge gevaarlijke situaties voor persoon of anderen.
  - » Men kan hierbij ook vragen naar reacties op moeilijke situaties zoals bedreiging, vechtpartijen, opdringerigheid, kritiek, geen alcohol of drugs beschikbaar hebben.

d1 Leren en toepassen van kennis

ICF definitie Leren, het toepassen van het geleerde, denken, oplossen van problemen en beslissen.

Voorbeeldvraag *Had u moeite om iets nieuws te leren of om problemen op te lossen of om beslissingen te nemen?*

- Ankerpunten**
0. Er waren geen moeilijkheden met leren, denken, problemen oplossen, of beslissingen nemen.
  1. Er waren moeilijkheden met leren, denken, problemen oplossen, of beslissingen nemen die merkbaar waren in het dagelijks leven.
  2. Er waren moeilijkheden met leren, denken, problemen oplossen, of beslissingen nemen die het dagelijks leven verstoorden.
  3. Er waren moeilijkheden met leren, denken, problemen oplossen, of beslissingen nemen die het dagelijks leven gedeeltelijk ontwrichtten.
  4. Er waren moeilijkheden met leren, denken, problemen oplossen, of beslissingen nemen die het dagelijks leven volledig ontwrichtten.

- Problemen, vragen, tips**
- » *Dit item kan meestal worden gescoord op grond van de indruk die de persoon maakt. Let op de wijze waarop de persoon het gesprek voert. Kan de persoon de vragen begrijpen, kan hij de draad vasthouden e.d.*
  - » Let op tekenen die wijzen op geheugenverlies in kader van dementie en of Korsakoff.
  - » *Indien van toepassing, hier de mate waarin persoon verstandelijk gehandicapt is, scoren: zwakbegaafd (IQ 70 - 85/90) score 3, alle vormen van verstandelijke handicap (IQ lager dan 70) score 4.*

Referenties

- Anton, R. F., Moak, D. H., & Latham, P. K. (1996). The obsessive compulsive drinking scale: A new method of assessing outcome in alcoholism treatment studies. *Archives of General Psychiatry*, 53, 225-231.
- De Beurs, E. (2010). *Revised Dutch translation of the DASS21*. <http://www2.psy.unsw.edu.au/groups/dass/Dutch/Dutch.htm>.
- DeWildt, W. A., Leher, P., Schippers, G. M., Nakovics, H., Mann, K., & van den, B. W. (2005). Investigating the structure of craving using structural equation modeling in analysis of the obsessive-compulsive drinking scale: a multinational study. *Alcoholism: Clinical and Experimental Research*, 29, 509-516.
- Küfner, H., Buchholz, A., Lindenmeyer, J., Kraus, L. & Rist, F. (2009). Änderungssensitivität und prognostische Validität der MATE Indizes. *Sucht*, 55 (4), 243-251.
- Lovibond, P. F., & Lovibond, S. H. (1995a). *Manual for the Depression Anxiety Stress Scales (Second Edition)*. Sydney: Psychology Foundation.
- Lovibond, P. F., & Lovibond, S. H. (1995b). The structure of negative emotional states: Comparison of the Depression Anxiety Stress Scales (DASS) with the Beck Depression and Anxiety Inventories. *Behaviour Research and Therapy*, 33, 335-343.
- Marsden, J., Gossop, M., Stewart, D., Best, D., Farrell, M., Lehmann, P., et al. (1998). The Maudsley Addiction Profile (MAP): a brief instrument for assessing treatment outcome. *Addiction*, 93, 1857-1867.
- Schippers, G. M., Broekman, T. G., & Buchholz, A. (2011). *MATE 2.1. Handleiding en protocol*. Nederlandse bewerking: G. M. Schippers & T. G. Broekman. Nijmegen: Bêta Boeken.
-

Afnameformulier

Afgenomen door: .....

Datum afname:

d	d	m	m	y	y
---	---	---	---	---	---

Persoonsnummer:

--	--	--	--	--	--

Leeftijd:

--	--

Geslacht:

- 1. Middelen: Gebruik 2
- 5. Lichamelijke klachten 3
- 7. Activiteiten en participatie (MATE-IC) 5
- Q1. Middelen: Verlangen 7
- Q2. Depressie, Angst en Stress 8

Symbol of typografie	Instructie /uitleg
----------------------	--------------------

De MATE is een beoordelingsinstrument. De assessor beoordeelt en is vrij in de manier waarop de informatie verkregen wordt. Indien de benodigde informatie met zekerheid bekend is, dan kunt u het antwoord invullen zonder de vraag te stellen. In het algemeen geldt dat vragen niet letterlijk gesteld hoeven te worden. Uitzonderingen zijn die gevallen waar een 'L'(letterlijk) of een 'Q'(self-report questionnaire) in de kantlijn staat.

Q	(letterlijk)	Stel de vragen letterlijk. Geef alleen uitleg als dat absoluut noodzakelijk is of als de vraag duidelijk verkeerd begrepen wordt.
	(zelfinvullijst, self-report questionnaire)	De persoon vult de vragenlijst zelfstandig in. Als dit niet mogelijk is, help de persoon dan door de vragen voor te lezen.
T	Tijdvak	(tijdvak)
	«Voorbeeldvraag»	Voorbeeldvragen die gebruikt kunnen worden om het betreffende item bij de persoon uit te vragen beginnen met een dubbel hoekhaakje.
	† Beoordeling/kenmerken/verklaring	Tekst voorafgegaan door een kruis en gezet in een ander lettertype, is: † een beoordelingsinstructie, † of bevat kenmerken waarop de assessor kan letten, † of is andere verklarende tekst voor de assessor. Deze tekst dient dus niet letterlijk gebruikt te worden.
	<u>onderstreepte tekst</u>	Geeft kernbegrip(pen) van de vraag aan. Kan bij eventueel doorvragen gebruikt worden.
	[—middel—]	Vul het Primaire probleemmiddel of probleemgedrag in.
	Ja Nee	Omcirkel Ja of Nee.
	.....	Schrijf het getal op.
	.....	Schrijf een toelichting op (vrije tekst).

30 dagen

		Laatste 30 dagen		
		Aantal dagen gebruikt in de laatste 30 dagen	Hoeveelheid op een kenmerkende gebruiksday	
<p>«Ik begin met alcohol. Heeft u de laatste 30 dagen alcohol gedronken? Zo ja, hoe vaak en hoeveel dronk u op een dag? † Ga zo verder voor de andere middelen.</p>		<p>† Vul het aantal gebruiksdagen in (ledere dag is 30; één keer in de week is 4 enz. Als er geen gebruiksdagen zijn geweest, vul dan 'o'in.)</p>	<p>† Vul het aantal glazen, sigaretten, of euro's in van een kenmerkende gebruiksday.</p>	
Alcohol	Gewoonlijk gebruik	.....	.....	standaardglazen (van ca. 10 gram alcohol)
	† Hoger gebruik: alleen invullen als sprake is van <u>afwisselend</u> gebruik in de afgelopen 30 dagen, zoals bijvoorbeeld bij veel hoger gebruik in het weekend dan door de week. Hoger gebruik	.....	.....	
Nicotine	Sigaretten, shag, sigaren, pijp, snuifpruimtabak	.....	.....	sigaretten (of sjekkies, sigaren etc.)
Cannabis	Hasjiesj, Marihuana, Weed	.....		
Opiaten	Methadon	.....		
	Heroïne	.....		
	Overige opiaten zoals codeïne, Darvon, Demerol, Dilaudid, Morfine, MSContin, Opium, Palfium, Percodan	.....		
Cocaïne	Crack, gekookte (base) coke	.....		
	Cocaïne, snuifcoke	.....		
Stimulantia	Amfetamines, khat, pepmiddelen, Ponderal, Ritalin, speed	.....		
Ecstasy/XTC	MDMA of andere psychedelische amfetaminen zoals MDEA, MDA of 2CB.	.....		
Andere middelen (drugs)	Bijvoorbeeld: psychedelica, inhalantia, poppers, GHB, paddo's. Omschrijf:	.....		
Sedativa	Barbituraten, benzodiazepines kalmerings- slaapmiddelen, tranquilizers, bv. Dalmadorm, Librium, Mogadon, Normison, Rohypnol, Seresta, Temesta, Valium, Xanax	.....		
Gokken	Waarop of waarmee gegokt:	.....	euro's uitgegeven (bruto)	

Voortdurend

Vaak

Soms

Zelden

Helemaal niet

5. Lichamelijke klachten

L T 30 dagen		«In de laatste 30 dagen, hoe vaak had u:»				
		Helemaal niet	Zelden	Soms	Vaak	Voortdurend
1	Gebrek aan eetlust	0	1	2	3	4
2	Vermoeidheid / gebrek aan energie	0	1	2	3	4
3	Misselijkheid	0	1	2	3	4
4	Maagpijn	0	1	2	3	4
5	Kortademigheid / benauwdheid	0	1	2	3	4
6	Pijn in de borst	0	1	2	3	4
7	Pijnlijke gewrichten / stijfheid	0	1	2	3	4
8	Spierpijn	0	1	2	3	4
9	Doof of tintelend gevoel in armen en benen	0	1	2	3	4
10	Trillen / beven	0	1	2	3	4

De MATE-IC staat voor de onderdelen van de MATE die gebaseerd zijn op de ICF (International Classification of Functioning, Disability and Health). Uit de ICF is een kernset domeinen geselecteerd waarvan problemen worden vastgesteld in module 7. IC staat voor: ICF-Core set.

De MATE-IC is bedoeld om op de geselecteerde domeinen vast te stellen in hoeverre de persoon beperkt is in zijn functioneren.

De ICF maakt een onderscheid tussen de uitvoering van activiteiten en participatie en het vermogen om dat te doen. In deze MATE-IC dient de uitvoering beoordeeld te worden; niet het vermogen. Uitvoering verwijst naar het doen van activiteiten of participatie, vermogen naar de capaciteit dit te doen.

De uitvoering kan ondersteund worden door hulpleverende instanties of andere externe factoren. Iemand die bijvoorbeeld zelf niet het vermogen bezit zelf(standig) huishoudelijk taken te verrichten maar bij wie de huishoudelijk taken wel met hulp van anderen uitgevoerd worden, moet dus gescoord worden als 'geen beperking in de uitvoering'.

Beperkingen worden gescoord op een vijfpuntschaal, van 0 (geen beperking) tot en met 4 (volledige beperking). De mate van beperking kan blijken uit de intensiteit (van 'niet merkbaar' tot 'volledige ontwrichting van het dagelijks leven'), de frequentie (van 'nooit' tot 'continu') of uit de tijdsduur (van 'minder dan 5% van de tijd' tot 'meer dan 95%').

De volgende figuur geeft een omschrijving van de schaal.

Score	0	1	2	3	4
Mate van beperking	Geen	Licht	Matig	Ernstig	Volledig
Intensiteit	Niet merkbaar	Dragelijk	Verstoort het dagelijks leven	Gedeeltelijke ontwrichting van dagelijks leven	Volledige ontwrichting
Frequentie	Nooit	Zelden	Soms	Vaak	Continue
Tijdsduur	0-4%	5-24%	25-49%	50-95%	96-100%

Meetlat

In deze figuur wordt weergegeven dat 0 (geen) en 4 (volledig) maar een klein stukje op de meetlat innemen, namelijk ieder 5%. Een score van 0 of 4 wordt dus alleen gegeven als het ook echt duidelijk is. Score 2 (matig) loopt niet verder dan de helft van de volledige schaal. Als de beperking groter is dan de helft maar niet volledig, dan is de score 3.

In het MATE protocol zijn op basis van deze schalen voor alle domeinen ankerpunten geformuleerd die behulpzaam zijn bij het scoren.

Niet alle domeinen hoeven voor de persoon van belang te zijn. Iemand kan bijvoorbeeld vinden dat religiositeit of spiritualiteit in zijn of haar leven geen rol speelt. In dat geval geldt dat het domein niet van toepassing is of geen belang heeft, en wordt de score '0' gegeven.

De domeinen moeten beoordeeld worden in de context van een gezondheidsprobleem. Informatie die geen verband houdt met de gezondheid van de persoon, moet daarom niet worden gescoord.

De standaardtijdsduur voor de beoordeling is de afgelopen 30 dagen, onafhankelijk van of deze periode representatief is voor de situatie van de persoon.

T
30 dagen

ICF Component d: Activiteiten en Participatie		Beperking in uitvoering / heeft moeite met
HOOFD STUK	Waren er de laatste 30 dagen moeilijkheden met	† Vul de mate van beperking in: 0: Geen/nvt 1: Licht 2: Matig 3: Ernstig 4: Volledig
TUSSENMENSELIJKE INTERACTIES EN RELATIES	Het aangaan en onderhouden van:	
	<u>d770</u> intieme relaties «Had u moeilijkheden met uw partner? (of er moeite mee dat u geen partner had?)»	.....
	<u>d7600</u> ouder-kind relaties «Waren er moeilijkheden in de omgang met uw kind(eren)? † Let op tekenen van verwaarlozing, misbruik.»	.....
	<u>d750,d760</u> informele sociale relaties en familierelaties «Had u moeilijkheden met familie of met vrienden?»	.....
	<u>d740</u> formele relaties «Had u moeilijkheden in de omgang met uw werkgever, deskundigen, dienstverleners of zorgverleners?»	.....
	<u>d710-d720</u> Algemene tussenmenselijke interacties «Had u moeite om contact met andere mensen te maken of met andere mensen om te gaan?»	.....
BELANGRIJKE LEVENSGEBIEDEN	<u>d810-d859</u> Opleiding, beroep en werk «Had u moeilijkheden met werk of met het volgen van onderwijs?»	.....
	<u>d870</u> Economische zelfstandigheid «Had u moeite in uw dagelijks levensonderhoud te voorzien, kwam u geld tekort?»	.....
MAATSCHAPPELIJK, SOCIAAL EN BURGERLIJK LEVEN	<u>d920</u> Recreatie en vrije tijd «Had u moeite met het vinden of besteden van vrije tijd, bijvoorbeeld om te ontspannen of te sporten?»	.....
	<u>d930</u> Religie en spiritualiteit «Had u moeilijkheden met het meedoen aan religieuze of spirituele bijeenkomsten of organisaties in kader van zelfontplooiing het zoeken naar zingeving, religieuze of spirituele waarden?»	.....
HUISHOUDEN	<u>d610</u> Verwerven en behouden van woonruimte «Had u gebrek aan onderdak of had u andere problemen met huisvesting?»	.....
	<u>d620-d640</u> Huishoudelijke taken «Had u moeite met huishoudelijke taken, zoals inkopen doen, het bereiden van maaltijden of het huishouden doen?»	.....

30 dagen
 I

ICF Component d: Activiteiten en Participatie		Beperking in uitvoering / heeft moeite met
HOOFD STUK	Waren er de laatste 30 dagen moeilijkheden met	† Vul de mate van beperking in: 0: Geen/nvt 1: Licht 2: Matig 3: Ernstig 4: Volledig
ZELFVERZORGING	<u>d510,d520,d540</u> Persoonlijke verzorging «Had u moeite met persoonlijke verzorging, zoals uzelf wassen, uw lichaam verzorgen of uzelf kleden?»	
	<u>d5700</u> Zich verzekeren van fysiek comfort «Had u er moeite mee voor een veilige slaappleaats of voor beschermende kleding te zorgen?»	
	<u>d5701</u> Zorg dragen voor voeding en fitheid «Had u er moeite mee om gezond te eten en te drinken of om voor uw lichamelijk conditie te zorgen?»	
	<u>d5702a</u> Verkrijgen en opvolgen van adviezen en behandeling van de gezondheidszorg «Had u moeite medische adviezen op te volgen of mee te werken aan behandeling? Vermeed u naar de dokter te gaan, ook al was het nodig?»	
	<u>d5702b</u> Beschermen tegen gezondheidsrisico's van riskant gedrag «Liep uw gezondheid gevaar door riskant gedrag? Had u onbeschermd seksueel contact met wisselende partners of nam u onder invloed aan het verkeer deel of, als u drugs gebruikt, gebruikte u vuile spuitjes?»	
ALGEMENE TAKEN EN EISEN	<u>d230</u> Uitvoeren van dagelijkse routinehandelingen «Had u moeite met het plannen, regelen of voltooiën van dagelijkse activiteiten?»	
	<u>d240</u> Omgaan met stress en andere mentale eisen «Had u moeite in lastige situaties met stress om te gaan of om te gaan met druk als er veel van u gevraagd werd?»	
LEREN EN TOEPASSEN VAN KENNIS	<u>d1</u> Leren en toepassen van kennis «Had u moeite om iets nieuws te leren of om problemen op te lossen of om beslissingen te nemen?» † Kan veroorzaakt worden door lage intelligentie maar ook door cognitieve stoornissen of emotionele stoornissen. Geef uw algemene indruk.	

Q

De volgende vragen gaan over gedachten en gevoelens over [—middel/gedrag—] en over het wel gebruiken en niet gebruiken.

De vragen gaan uitsluitend over de *laatste 7 dagen*. Beantwoord de vragen dus op grond wat u de afgelopen week heeft gedacht, gevoeld en gedaan. Omcirkel het cijfer voor het antwoord dat het meest op je van toepassing is.

7 dagen

[—middel/gedrag—] = ...

1 Als u niet gebruikt, hoeveel van uw tijd wordt in beslag genomen door gedachten, ideeën, impulsen of beelden die met gebruiken te maken hebben?

- 0 Geen.
- 1 Minder dan 1 uur per dag.
- 2 1-3 uur per dag.
- 3 4-8 uur per dag.
- 4 Meer dan 8 uur per dag.

2 Hoe vaak treden deze gedachten op?

- 0 Nooit.
- 1 Minder dan 8 keer per dag.
- 2 Meer dan 8 keer per dag, maar het grootste deel van de dag treden deze gedachten niet op.
- 3 Meer dan 8 keer per dag en vrijwel alle uren van de dag.
- 4 Het aantal keren dat ik deze gedachten heb is niet te tellen en er gaat vrijwel geen uur voorbij zonder er aan te denken.

3 Als u niet gebruikt, hoe vervelend of storend zijn deze gedachten, ideeën, impulsen of beelden die te maken hebben met gebruiken?

- 0 Niet vervelend of storend.
- 1 Enigszins vervelend, maar niet te vaak en niet al te storend.
- 2 Nogal vervelend, regelmatig en storend, maar nog wel te hanteren.
- 3 Vervelend, vaak en erg storend.
- 4 Zeer vervelend, bijna voortdurend en zeer storend.

Hoeveel moeite doet u, als u niet gebruikt, om deze gedachten tegen te gaan of te negeren

4 of om uw gedachten als ze bij u opkomen ergens anders op te richten?

(Het gaat erom aan te geven hoeveel moeite u doet, niet of het u lukt of niet.)

- 0 Als ik zulke gedachten al heb, doe ik altijd moeite ze tegen te gaan.
- 1 Ik doe meestal moeite om zulke gedachten tegen te gaan.
- 2 Ik doe soms moeite om zulke gedachten tegen te gaan.
- 3 Ik doe geen moeite om ze tegen te gaan, maar ik geef er met tegenzin aan toe.
- 4 Ik geef me volledig en uit vrije wil over aan deze gedachten.

5 Hoe sterk is de drang om [—middel/gedrag—] te gebruiken?

- 0 Ik heb geen drang om [—middel/gedrag—] te gebruiken.
- 1 Ik heb enige drang om [—middel/gedrag—] te gebruiken.
- 2 Ik heb een sterke drang om [—middel/gedrag—] te gebruiken.
- 3 Ik heb een zeer sterke drang om [—middel/gedrag—] te gebruiken.
- 4 De drang om [—middel/gedrag—] te gebruiken is overweldigend.

Q

Geef voor ieder van de onderstaande uitspraken aan in hoeverre de uitspraak de *laatste week* voor u van toepassing was door een nummer te omcirkelen.

Er zijn geen goede of foute antwoorden. Besteed niet te veel tijd aan iedere uitspraak, het gaat om uw eerste indruk.

7 dagen

De nummers hebben deze betekenis:

0 = Helemaal niet of nooit van toepassing

1 = Een beetje of soms van toepassing

2 = Behoorlijk of vaak van toepassing

3 = Zeer zeker of meestal van toepassing

Helemaal niet of nooit van toepassing	Een beetje of soms van toepassing	Behoorlijk of vaak van toepassing	Zeer zeker of meestal van toepassing
---------------------------------------	-----------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------------

1	Ik vond het moeilijk mezelf te kalmeren	0	1	2	3
2	Ik merkte dat mijn mond droog aanvoelde	0	1	2	3
3	Ik was niet in staat om ook maar enig positief gevoel te ervaren	0	1	2	3
4	Ik had moeite met ademen (bijvoorbeeld overmatig snel ademen, buiten adem zijn zonder me in te spannen)	0	1	2	3
5	Ik vond het moeilijk om het initiatief te nemen om iets te gaan doen	0	1	2	3
6	Ik had de neiging om overdreven te reageren op situaties	0	1	2	3
7	Ik merkte dat ik beefde (bijvoorbeeld met de handen)	0	1	2	3
8	Ik was erg opgefokt	0	1	2	3
9	Ik maakte me zorgen over situaties waarin ik in paniek zou raken en mezelf belachelijk zou maken	0	1	2	3
10	Ik had het gevoel dat ik niets had om naar uit te kijken	0	1	2	3
11	Ik merkte dat ik erg onrustig was	0	1	2	3
12	Ik vond het moeilijk me te ontspannen	0	1	2	3
13	Ik voelde me somber en zwaarmoedig	0	1	2	3
14	Ik had volstrekt geen geduld met dingen die me hinderden bij iets dat ik wilde doen	0	1	2	3
15	Ik had het gevoel dat ik bijna in paniek raakte	0	1	2	3
16	Ik was niet in staat om over ook maar iets enthousiast te worden	0	1	2	3
17	Ik had het gevoel dat ik als persoon niet veel voorstel	0	1	2	3
18	Ik merkte dat ik nogal licht geraakt was	0	1	2	3
19	Ik was me bewust van mijn hartslag terwijl ik me niet fysiek inspande (bijvoorbeeld het gevoel van een versnelde hartslag of het overslaan van het hart)	0	1	2	3
20	Ik was angstig zonder enige reden	0	1	2	3
21	Ik had het gevoel dat mijn leven geen zin had	0	1	2	3

Afgenomen door: Datum afname:

d	d	m	m	y	y
---	---	---	---	---	---

Persoonsnummer:

--	--	--	--	--	--

Module	Score	Scoring en berekening	Bereik min max	Uitslag	Drempel waarde [MD]: gebruikt voor MATE dimensiescore
5. Lichamelijke klachten	Lichamelijke klachten [S5.1]	Som van de 10 itemscores.	0 – 40	.....	
7 MATE-IC	Beperkingen - Totaal [S7.1]	Som van de scores op de 19 beperkingitems.	0 – 76	.....	
	Beperkingen - Basaal [S7.2]	d610 Verwerven en behouden van woonruimte; d620-d640 Huishoudelijke taken; d510,d520,d540 Persoonlijke verzorging; d5700 Zich verzekeren van fysiek comfort; d5701 Zorg dragen voor voeding en fitheid; d5702a Verkrijgen en opvolgen van adviezen en behandeling van de gezondheidszorg; d5702b Beschermen tegen gezondheidsrisico's van riskant gedrag; d230 Uitvoeren van dagelijkse routinehandelingen	0 – 32	.....	≥ 12[MD]
	Beperkingen - Relationeel [S7.3]	d770 intieme relaties; d7600 ouder-kind relaties; d750,d760 informele sociale relaties en familierelaties; d740 formele relaties; d710-d720 Algemene tussenmenselijke interacties	0 – 20	.....	
Q1. Middelen: Verlangen	Verlangen [SQ1.1]	Som van de 5 itemscores.	0 – 20	.....	≥ 12[MD]
Q2. Depressie, Angst en Stress	Depressie [SQ2.1]	Som van de 7 itemscores (#3,#5,#10,#13,#16,#17,#21). Vermenigvuldig de som met 2.	0 – 42	.....	≥ 21
	Angst [SQ2.2]	Som van de 7 itemscores (#2,#4,#7,#9,#15,#19,#20). Vermenigvuldig de som met 2.	0 – 42	.....	≥ 15
	Stress [SQ2.3]	Som van de 7 itemscores (#1,#6,#8,#11,#12,#14,#18). Vermenigvuldig de som met 2.	0 – 42	.....	≥ 26
	Depressie Angst Stress - Totaal [SQ2.4]	Som van SQ2.1, SQ2.2 en SQ2.3.	0 – 126	.....	≥ 60[MD]

